BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-784-5/26
Mostar, 12. 6. 2026. godine

Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine, Podružnica Mostar, u Vijeću I sastavljenom od članova: Amara Hadžiomerović, kao predsjednika vijeća, i Josipa Dragić i Ilije Ignjatić, kao članova vijeća, rješavajući po žalbi Pro Via d.o.o. Bijeljina, broj: D-04-14/26 od 27. 4. 2026. godine, zastupan po punomoćniku Zoran Perić, odvjetniku iz Bijeljine, uloženoj na Tendersku dokumentaciju, broj protokola: 07-1053/26 od 16. 4. 2026. godine, u postupku javne nabave radova: *Održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije*, ugovornog tijela Grad Srebrenik, na temelju članka 93. stavak (8), članka 104. i članka 111. stavak (1) točka d) Zakona o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH", br.: 39/14, 59/22 i 50/24) na sjednici održanoj 12. 6. 2026. godine, donio je

R J E Š E N J E

1. Žalba se usvaja.
2. Poništava se Tenderska dokumentacija ugovornog tijela Grad Srebrenik, broj protokola: 07-1053/26 od 16. 4. 2026. godine, u postupku javne nabave radova: *Održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije* zajedno sa Obavještenjem o nabavci 761-1-3-41-3-71/26 od 16. 4. 2026. godine.
3. Usvaja se zahtjev za naknadu troškova sastava žalbe po punomoćniku Zoran Perić, odvjetniku iz Bijeljine, u ukupnom iznosu od 987,19 KM.
4. Nalaže se ugovornom tijelu Grad Srebrenik da odvjetniku Zoran Perić, iz Bijeljine, punomoćniku Pro Via d.o.o. Bijeljina, isplati troškove iz točke 3. dispozitiva ovog Rješenja, u roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.
5. Usvaja se zahtjev Pro Via d.o.o. Bijeljina za povrat uplaćene administrativne takse u iznosu od 20,00 KM.
6. Nalaže se ugovornom tijelu Grad Srebrenik da Pro Via d.o.o. Bijeljina, isplati iznos iz točke 5. dispozitiva ovog Rješenja, u roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.
7. O povratu sredstava uplaćenih na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka ovo tijelo će donijeti posebno rješenje.

O b r a z l o ž e n j e

Grad Srebrenik (u daljem tekstu: **Ugovorno tijelo**) je pokrenuo otvoreni postupak javne nabave radova: *Održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije* za koji je objavio Tendersku dokumentaciju, broj protokola: 07-1053/26 od 16. 4. 2026. godine i Obavještenje o nabavci 761-1-3-41-3-71/26 na portalu javnih nabava dana 16. 4. 2026. godine.

Pro Via d.o.o. Bijeljina, zastupan po punomoćniku Zoran Perić, odvjetniku iz Bijeljine (u daljem tekstu: **Žalitelj**) je dana 27. 4. 2026. godine uložio žalbu broj: D-04-14/26 na gore navedenu

tendersku dokumentaciju.

Ugovorno tijelo je postupajući u skladu sa člankom 100. stavak (6) Zakona o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH", br. 39/14, 59/22 i 50/24; u daljem tekstu: **ZJN**) proslijedio žalbu Uredu za razmatranje žalbi BiH, Podružnica Mostar, kao drugostupanjskom tijelu, zajedno sa izjašnjenjem na navode žalbe i dokumentacijom prvostupanjskog postupka.

Žalitelj ulaže žalbu iz sljedećih razloga navodeći u bitnom:

1. **žalbeni navod**

Žalitelj navodi da je ugovorni organ, zahtijevajući isključivo potvrdu druge ugovorne strane o uredno izvršenom ugovoru, propustio predvidjeti mogućnost dostavljanja izjave privrednog subjekta uz dokaz o pokušaju pribavljanja potvrde, u slučaju kada se potvrda iz objektivnih razloga ne može pribaviti, čime je tenderska dokumentacija suprotna članu 48. stav (2) ZJN BiH.

2. **žalbeni navod**

Žalitelj ističe da uslov u pogledu referenci nije jasno formulisan jer nije moguće utvrditi da li se traženo iskustvo dokazuje jednim ugovorom pojedinačne vrijednosti do 40.000 KM ili jednim ili više ugovora ukupne vrijednosti do 40.000 KM. Također navodi da je minimalni prag iskustva nejasno određen budući da je propisana vrijednost „do 40.000 KM", što omogućava dokazivanje iskustva i ugovorima zanemarive vrijednosti te isključuje ugovore veće vrijednosti.

3. **žalbeni navod**

Žalitelj smatra da uslov kojim se zahtijeva angažovanje diplomiranog inženjera saobraćaja nije dovoljno precizan jer nije određeno odgovarajuće saobraćajno usmjerenje relevantno za predmet nabavke, čime se omogućava učešće lica čije kvalifikacije nisu povezane sa predmetom ugovora, što utiče na jasnoću uslova i konkurentnost postupka.

4. **žalbeni navod**

Žalitelj navodi da ugovorni organ nije precizirao odgovarajuće usmjerenje diplomiranog inženjera građevine relevantno za predmet nabavke, zbog čega uslov nije jasno definisan. Nadalje, osporava prihvatanje stručnih ispita i diploma stečenih u inostranstvu bez zahtjeva za nostrifikacijom ili dokazivanja ekvivalentnosti, kao i neodređenost pojma „odgovarajući stručni ispit".

5. **žalbeni navod**

Žalitelj smatra da su tehničke karakteristike mašine za iscrtavanje cesta (temperaturni opseg i minimalni volumen posude) postavljene bez opravdanja i veze sa predmetom nabavke, te da predstavljaju diskriminatoran uslov. Također ističe da nisu jasno definisani elementi na koje se odnose navedeni tehnički zahtjevi.

6. **žalbeni navod**

Žalitelj navodi da je za poziciju izrade temelja za vertikalni stub izostavljeno navođenje kvaliteta i marke betona, dimenzija temelja te značenja pojma „ojačani beton", zbog čega ponuđači ne raspolažu potpunim informacijama potrebnim za formiranje ponude.

7. **žalbeni navod**

Žalitelj ističe da tehnička specifikacija saobraćajnih znakova ne sadrži podatke o klasama opterećenja i drugim parametrima propisanim standardom BAS.EN 12899-1, niti zahtjev za dostavljanje odgovarajuće dokumentacije kojom se dokazuje usklađenost sa standardom, zbog čega ponuđači ne mogu pripremiti uporedive ponude.

8. žalbeni navod

Žalitelj navodi da ugovorni organ nije definisao klasu izvedbe ivica saobraćajnih znakova propisanu standardom BAS EN 12899-1, iako različite klase utiču na konstrukciju i cijenu znaka, čime nisu osigurane potpune i jasne informacije za sačinjavanje ponuda.

9. žalbeni navod

Žalitelj smatra da tehnička specifikacija stubića za saobraćajne znakove nije potpuna jer ne sadrži podatak o debljini zida čeličnih cijevi niti podatke o opterećenjima na osnovu kojih bi se mogla odrediti potrebna mehanička otpornost, što utiče na mogućnost pravilnog formiranja cijene.

10. žalbeni navod

Žalitelj navodi da je ugovorni organ tehničkom specifikacijom zaprečnih stubova odredio tačno određenu vrstu materijala bez dopuštanja ekvivalentnih rješenja, čime favorizuje određene proizvode i ponuđače. Također ističe da nije definisan način završne obrade gornjeg dijela stuba, zbog čega specifikacija ne sadrži potpune informacije za izradu ponude.

Mišljenja je da je neophodno da se, zbog svega gore navedenog u žalbenim navodima, ovakvim postupanjem i propustima ugovornog organa, ugrožena je i onemogućena pravična konkurentnost, te da je neophodno da se predmetna javna nabavka poništi.

Ukoliko Ugovorni organ ne usvoji žalbu predlaže da istu u roku dostavi na razmatranje Kancelariji za razmatranje žalbi, te da Kancelarija nakon zaprimanja žalbe istu usvoji zbog gore navedenih razloga i poništi predmetnu tendersku dokumentaciju za javnu nabavku Održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije (07-1053/26), otvoreni postupak, broj obavještenja 761-1-3-41-3-71/26.

U prilogu žalbe dostavlja: Punomoć za zastupanje, PDV uvjerenje, Dokazi o uplati naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Ugovorno tijelo u izjašnjenju na žalbu navodi žalba je u cijelosti neosnovana.

U skladu s člankom 94. stavak (3) ZJN Žalitelj je aktom ovog tijela, broj: JN2-03-07-1-784-2/26 od 13. 5. 2026. godine obaviješten o izjašnjenju Ugovornog tijela, te mu je omogućeno da se očituje o istom. Uvidom u spis predmeta konstatira se žalitelj je dostavio odgovor kojim osporava izjašenjenje ugovornog tijela.

Prije nego li se upustilo u meritorno odlučivanje, ovo tijelo je pristupilo provjeri formalnih pretpostavki za ulaganje žalbe koje moraju biti ispunjene na strani žalitelja, kako bi se uopće pristupilo njenom rješavanju, a odnose se na uvjetovane pretpostavke u skladu sa člankom 109., 105. i 106. stavak (2) ZJN i utvrdio da su ispunjeni uvjeti za postupanje po istoj na način kako definiraju odredbe navedenih članaka.

Nakon što su prednje pretpostavke preispitane, postupajući po žalbi u žalbenom postupku pred ovim tijelom, izvedeni su dokazi temeljem pregleda dostavljenog materijala, odnosno žalbe žalitelja, tenderske dokumentacije, izjašnjenja ugovornog tijela, odgovora žalitelja, te je izvršena analiza svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode i propisani zakonski postupak, ovo tijelo je utvrdilo da je potrebno riješiti kao u dispozitivu odluke iz sljedećih razloga:

Žalba je djelimično osnovana.

Žalitelj u 1. žalbenom navodu ističe ugovorno tijelo u točci 3.4 tenderske dokumentacije navodi:

3.4.TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST

Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:

- Da ima uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog (1) ugovora čiji su karakter i kompleksnost isti onima koji se odnose na predloženi ugovor, u prethodne tri (3) godine vrijednosti do 40.000,00 KM bez PDV-a.

Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sljedeće: t-u skladu sa tačkom 3.4. pod -I TD

Spisak izvršenih ugovora i potvrdu za ugovor naznačenog u spisku, a koju izdaje druga ugovorna strana o njegovoj realizaciji.

Potvrda mora sadržavati sve jasno navedene elemente, u suprotnom će se smatrati da ponuđač nije dostavio zahtijevani dokaz za kvalifikaciju.

Član 48. stav (2). ZJN glasi: „Ako ugovorni organ zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz se podnosi u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu o njihovoj realizaciji koju daje druga ugovorna strana. U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorni organ, važi izjava privrednog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde obezbijede".

Stoga, iz gore navedenog je jasno da ugovorni organ nije postupio u skladu sa navedenim članom ZJN i u tenderskoj dokumentaciji nije omogućio ponuđačima dostavljanje izjava u slučaju da iz objektivnih razloga ne mogu obezbjediti potvrde.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da predmetni propust nije imao uticaja na zakonitost postupka niti na mogućnost učešća ponuđača u postupku javne nabave. Naime, odredbe tenderske dokumentacije moraju se tumačiti u skladu sa važećim odredbama ZJN, pri čemu se zakonske odredbe primjenjuju neposredno i u slučaju kada nisu doslovno prenesene u tekst tenderske dokumentacije. Član 48. stav (2) ZJN jasno propisuje mogućnost da privredni subjekt, ukoliko iz objektivnih razloga nije u mogućnosti pribaviti potvrdu druge ugovorne strane koja nije ugovorni organ, može dostaviti izjavu o uredno izvršenim ugovorima uz dokaz o pokušajima pribavljanja potvrde. Shodno navedenom, činjenica da navedena mogućnost nije posebno naznačena u tački 3.4. tenderske dokumentacije ne znači da je ponuđačima bilo uskraćeno pravo da postupe na način propisan Zakonom, niti da bi ugovorni organ odbio takvu vrstu dokaza

ukoliko bi ista bila dostavljena u skladu sa članom 48. stav (2) Zakona. Dakle, predmetna odredba Zakona primjenjiva je neposredno, nezavisno od njenog izričitog navođenja u tenderskoj dokumentaciji. Također, žalilac nije dokazao niti učinio vjerovatnim daje zbog navedene okolnosti bio onemogućen da učestvuje u postupku ili da mu je pričinjena bilo kakva šteta, odnosno daje predmetni nedostatak tenderske dokumentacije imao stvarni uticaj na pripremu i dostavljanje ponude.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- Točkom 3.4. Tenderske dokumentacije, broj protokola: 07-1053/26 od 16. 4. 2026. godine (dalje u tekstu: **TD**) propisano je:

  3.4. TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST

  Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:

  -Da ima uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog (1) ugovora čiji su karakter i kompleksnost isti ili slični onima koji se odnose na predloženi ugovor, u prethodne tri (3) godine vrijednosti do 40.000.00 KM bez PDV-a.
  Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sledeće:
  I- u skladu sa tačkom 3.4. pod -I TD
  - Spisak izvršenih ugovora i potvrdu za ugovor naznačenog u spisku, a koju izdaje druga ugovorna strana o njegovoj realizaciji.
  Potvrda mora sadržavati sve jasno navedene elemente, u suprotnom će se smatrati da ponuđač nije dostavio zahtijevani dokaz za kvalifikaciju.;

S tim u vezi, člankom 48. stavak (2) ZJN propisano je:

Ako ugovorno tijelo zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz podnosi se u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji. U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorno tijelo, vrijedi izjava privrednog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.

Dokazivanje u postupku po žalbi propisano je odredbom članka 102. ZJN kako slijedi:

(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.

(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod **neosnovanim**. Naime, kako to proizlazi iz stanja spisa, ugovorno tijelo je točkom 3.4. TD propisalo kao kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti spisak izvršenih ugovora i potvrdu druge ugovorne strane o njihovoj realizaciji, propustilo predvidjeti mogućnost dostavljanja izjave

privrednog subjekta u slučaju kada se potvrda iz objektivnih razloga ne može pribaviti, kako je to propisano člankom 48. stavak (2) ZJN. S tim u vezi, nesporno je utvrđeno da je ugovorno tijelo naprijed navedenom točkom 3.4. TD zahtijevalo dostavljanje spiska izvršenih ugovora i potvrde druge ugovorne strane o njihovoj realizaciji, pri čemu nije izričito navelo mogućnost dostavljanja izjave privrednog subjekta uz dokaze o pokušajima pribavljanja potvrde, predviđenu člankom 48. stavak (2) ZJN. Međutim, samo izostavljanje dijela zakonske odredbe iz teksta TD ne znači istodobno i povredu Zakona koja bi za posljedicu imala nezakonitost osporene odredbe TD. Naime, člankom 48. stavak (2) ZJN izričito je propisano da, ukoliko se potvrda o uredno izvršenim ugovorima iz objektivnih razloga ne može pribaviti od ugovorne strane koja nije ugovorno tijelo, privredni subjekt može dostaviti izjavu o uredno izvršenim ugovorima uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima pribavljanja takve potvrde. Navedena zakonska mogućnost proizlazi neposredno iz ZJN te njezina primjena nije uvjetovana izričitim navođenjem u TD. Pri tome ovo tijelo posebno ukazuje da TD ne sadrži odredbu kojom bi bila isključena ili zabranjena primjena članka 48. stavak (2) ZJN, niti je ugovorno tijelo propisalo da će kao prihvatljiv dokaz priznati isključivo potvrdu druge ugovorne strane, bez mogućnosti korištenja alternativnog načina dokazivanja predviđenog ZJN. Stoga se ne može prihvatiti tvrdnja žalitelja da je osporenom odredbom ponuđačima uskraćeno pravo korištenja dokaza propisanih člankom 48. stavak (2) ZJN. Nadalje, sukladno članku 102. stavak (3) ZJN, žalitelj je dužan dokazati ili barem učiniti vjerojatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču povrede postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava. U konkretnom slučaju žalitelj nije dostavio niti predložio dokaze iz kojih bi proizlazilo da zbog osporene odredbe nije bio u mogućnosti pripremiti i podnijeti ponudu, da nije mogao pribaviti potrebnu potvrdu, da mu je onemogućeno korištenje zakonski dopuštenog alternativnog načina dokazivanja, niti da je zbog predmetne odredbe pretrpio ili mogao pretrpjeti štetu. Žalitelj se, dakle, ograničio na ukazivanje na formalni nedostatak TD, bez dokazivanja njegovog stvarnog utjecaja na zakonitost postupka ili njegov pravni položaj. Slijedom svega navedenog, ovo tijelo nalazi da žalitelj nije dokazao niti učinio vjerojatnim da je osporena odredba tenderske dokumentacije suprotna ZJN na način koji bi mogao utjecati na zakonitost postupka javne nabave ili položaj ponuđača u postupku, zbog čega je predmetni žalbeni navod valjalo odbiti kao neosnovan.

Žalitelj u 2. žalbenom navodu ističe da je ugovorno tijelo u točci 3.4. TD propisalo:

3.4.TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST

Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:

-Da ima uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog (1) ugovora čiji su karakter i kompleksnost isti onima koji se odnose na predloženi ugovor, u prethodne tri (3) godine vrijednosti do 40.000,00 KM bez PDV-a.

Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sljedeće: I-u skladu sa tačkom 3.4. pod -I TD

Spisak izvršenih ugovora i potvrdu za ugovor naznačenog u spisku, a koju izdaje druga ugovorna strana o njegovoj realizaciji.

Potvrda mora sadržavati sve jasno navedene elemente, u suprotnom će se smatrati da ponuđač nije dostavio zahtijevani dokaz za kvalifikaciju. Iz navedenih zahtjevanih minimalnih uslova i dokaza nije jasno da li se iskustvo ponuđača može dokazati sa minimalno jednim ugovorom pojedinačne vrijednosti do 40.000 KM bez PDV-a ili minimalno jednim ugovorom (jedan ili više) ukupne vrijednosti do 40.000 KM bez PDV-a, budući da se u dokazima zahtjeva

spisak i potvrda (u jednini). Neusaglašenost u uslovima i dokazima za iskustvo ponuđača postoji, što stvara zabunu.

Takođe, ugovorni organ je postavio uslov do 40.000 KM bez PDV-a, pa se postavlja pitanje zašto ponuđači ne mogu dokazati iskustvo sa ugovorima većim od 40.000 KM bez PDV, npr ugovor od 60.000KM? Po ovom uslovu ugovornog organa iskustvo ponuđač može dokazati i sa ugovorom od 200 KM bez PDV-a.

U ovom dijelu tenderske dokumentacije ugovorni organ nije usaglasio uslove i dokaze vezane za iskustvo ponuđača, kao ni pravilno formulisao minimalni iznos vrijednosti ugovora kojima se dokazuje uspješno iskustvo ponuđača.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim. Zahtjev iz tačke 3.4. tenderske dokumentacije je jasan i nedvosmislen - traži se iskustvo u realizaciji najmanje jednog (1) ugovora odgovarajućeg karaktera i kompleksnosti. Činjenica da se kao dokaz zahtijeva „spisak izvršenih ugovora i potvrda" ne stvara neusaglašenost, već je navedena forma dokaza standardna i preuzeta direktno iz člana 48. stav (2) ZJN BiH. Spisak izvršenih ugovora je forma dokumenta koji po svojoj prirodi može sadržavati jedan ili više ugovora, a ponuđač je dužan u tom spisku naznačiti najmanje jedan ugovor koji ispunjava postavljene uslove. Dakle, traženje spiska kao forme dostavljanja dokaza ne znači da se zahtijeva više ugovora, već je to standard izovan i obrazac koji služi pregledu relevantnog iskustva. Svaki razumno pažljiv privredni subjekt koji se bavi predmetnom djelatnošću mogao je na ovaj način protumačiti navedenu odredbu da li ponuđač ima iskustvo u realizaciji ugovora uporedive prirode i vrijednosti predmetnoj nabavci. Ugovorni organ pojašnjava da je predmetni uslov postavljen s ciljem da se osigura srazmjernost između traženog iskustva i procijenjene vrijednosti ugovora koji se dodjeljuje, što je u skladu s načelom proporcionalnosti iz člana 3. ZJN BiH. Formulacija „vrijednosti do 40.000,00 KM" trebala je biti tumačena u kontekstu okvirne vrijednosti predmetne nabavke, odnosno kao indikator traženog nivoa iskustva koji je proporcionalan predmetu nabavke. Nadalje, žalbeni navod kojim se problematizuje formulacija „do 40.000,00 KM bez PDV-a" nije od uticaja na zakonitost predmetnog postupka. Nesporno je da je smisao predmetnog uslova bio da ponuđač raspolaže iskustvom u realizaciji ugovora približne vrijednosti i složenosti kao što je predmetna nabavka, pri čemu ugovorni organ nije imao namjeru ograničiti ponuđače koji raspolažu iskustvom veće vrijednosti. Naime, ponuđač koji je uspješno realizovao ugovor veće vrijednosti nesporno posjeduje i iskustvo potrebno za realizaciju ugovora manje vrijednosti iste ili slične vrste. Eventualna terminološka nedorečenost predmetne formulacije nije mogla dovesti ponuđače u zabludu na način da utiče na pripremu ponude ili ograniči konkurenciju, posebno imajući u vidu da nijedan ponuđač nije bio spriječen da dostavi dokaz o realizaciji ugovora veće vrijednosti. Također, žalilac nije dokazao postojanje stvarne štete niti da je zbog navedene formulacije bio onemogućen da pripremi i dostavi prihvatljivu ponudu.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- Točkom 3.4. Tenderske dokumentacije, broj protokola: 07-1053/26 od 16. 4. 2026. godine (dalje u tekstu: **TD**) propisano je:

  3.4. TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST.
  Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:

-Da ima uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog (1) ugovora čiji su karakter i kompleksnost isti ili slični onima koji se odnose na predloženi ugovor, u prethodne tri (3) godine vrijednosti do 40.000.00 KM bez PDV-a.
Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sledeće:
I- u skladu sa tačkom 3.4. pod -I TD
- Spisak izvršenih ugovora i potvrdu za ugovor naznačenog u spisku, a koju izdaje druga ugovorna strana o njegovoj realizaciji.
Potvrda mora sadržavati sve jasno navedene elemente, u suprotnom će se smatrati da ponuđač nije dostavio zahtijevani dokaz za kvalifikaciju.;

S tim u vezi, člankom 48. stavak (2) ZJN propisano je:
Ako ugovorno tijelo zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz podnosi se u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji. U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorno tijelo, vrijedi izjava privrednog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.

Dokazivanje u postupku po žalbi propisano je odredbom članka 102. ZJN kako slijedi:
(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.
(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.
(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod **neosnovanim** u dijelu koji se odnosi na navode žalitelja da postoji neusuglašenost između propisanog uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti i dokaza kojima se isti dokazuje. Iz odredbe točke 3.4. TD jasno proizlazi da je ugovorno tijelo zahtijevalo iskustvo u realizaciji najmanje jednog ugovora odgovarajućeg karaktera i složenosti, dok je kao dokaz propisalo spisak izvršenih ugovora i potvrdu druge ugovorne strane, što je u skladu s člankom 48. stavak (2) ZJN. Sama činjenica da se iskustvo dokazuje putem spiska izvršenih ugovora ne stvara nejasnoću u pogledu broja ugovora potrebnih za ispunjavanje uvjeta, budući da je uvjetom izričito propisano da je dovoljan najmanje jedan ugovor. Međutim, ovo tijelo cijeni **osnovanim** dio žalbenog navoda koji se odnosi na formulaciju uvjeta prema kojoj ponuditelj mora imati iskustvo u realizaciji ugovora „vrijednosti do 40.000,00 KM bez PDV-a". Naime, ovako postavljen uvjet nije jasan niti prikladan za provjeru tehničke i profesionalne sposobnosti ponuditelja, budući da postavlja gornju granicu vrijednosti referentnog ugovora, pri čemu iz njegove formulacije proizlazi da bi ugovori veće vrijednosti formalno bili isključeni, dok bi ugovori znatno manje vrijednosti mogli zadovoljiti postavljeni uvjet. Takva formulacija nije u skladu sa svrhom kvalifikacijskih uvjeta iz članaka 48. i 51. ZJN, niti osigurava jasno i nedvosmisleno razumijevanje zahtjeva od strane svih zainteresiranih gospodarskih subjekata, kako to nalažu načela transparentnosti i jednakog tretmana iz članka 3. ZJN. Slijedom navedenog, predmetni žalbeni navod valjalo je usvojiti u dijelu koji se odnosi na nejasno i nepravilno određenu vrijednost referentnog ugovora, dok je u preostalom dijelu

isti ocijenjen neosnovanim.

Žalitelj u 3. žalbenom navodu ističe da je ugovorno tijelo u točci 3.4. TD propisalo:
3.4.TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST
Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:

Da obezbijedi tehnička lica uključena u izvođenje radova:
Diplomirani inženjer saobraćaja

Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sledeće:
III-u skladu sa tačkom 3.4. pod -III TD
- fotokopija diplome o završenom fakultetu za dipomiranog inžinjera saobraćaja i dokaz da je isti zaposlen odnosno angažovan od strane ponuđača za konkretnu javnu nabavku.

Iz ovog se vidi da je uslov tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača angažovanje "diplomiranog inženjera saobraćaja", ali pri ovome ugovorni organ nije uopšte naveo za koju vrstu saobraćaja se zahtjeva diplomirani inženjer saobraćaja. Predmet ove javne nabavke je vertikalna i horizontalna signalizacija koja spada isključivo u domen i kvalifikacije diplomiranog inženjera drumskog/cestovnog saobraćaja. Prema ovom uslovu iz tenderske dokumentacije, pored diplomiranog inženjera drumskog/cestovnog saobraćaja, u ovom postupku javne nabavke mogu da učestvuju bez smetnji i diplomirani inženjeri vazdušnog, željezničnog, vodnog, poštanskog ili integralnog saobraćaja iako isti nisu kvalifikovani za predmete ove javne nabavke, niti njihova kvalifikacija ima bilo kakvu vezu sa ovim predmetom javne nabavke - vertikalna i horizontalna saobraćajna signalizacija.

Upravo zbog navedenog uslovi u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti nisu jasno i precizno definisani, čime se utiče na konkurentnost. U ovom slučaju ugovorni organ nije uvažio članove 50. i 53. ZJN. Svoj potvrdni stav u vezi ovoga dala je Kancelarija za razmatranje žalbi u rješenju broj JN2-03-07-1-1243-7/25 od 04.09.2025. godine.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da je predmetni uslov postavljen na način da osigura dovoljan nivo stručne osposobljenosti za izvršenje predmetne nabavke, bez nepotrebnog ograničavanja konkurencije među ponuđačima. Naime, tenderskom dokumentacijom zahtijevano je angažovanje diplomiranog inženjera saobraćaja kao stručnog lica uključenog u realizaciju ugovora, pri čemu ugovorni organ nije imao obavezu dodatno sužavati ili precizirati usmjerenje unutar oblasti saobraćaja, imajući u vidu da se stručna osposobljenost i kompetencije angažovanog lica cijene kroz cjelokupnu dokumentaciju i stvarnu sposobnost ponuđača da uspješno realizuje predmet ugovora. Nadalje, žalbeni navod da bi po predmetnom uslovu mogli učestvovati i inženjeri drugih smjerova saobraćaja ne predstavlja dokaz nezakonitosti tenderske dokumentacije. Sama mogućnost da ponuđač predloži određeno stručno lice ne znači automatski da isto lice posjeduje ili ne posjeduje potrebna znanja i kompetencije za realizaciju konkretnog ugovora. Ponuđač snosi punu odgovornost za stručno i kvalitetno izvršenje ugovora, kao i za angažovanje adekvatnog kadra koji može odgovoriti zahtjevima predmetne nabavke. Ugovorni organ je predmetni uslov formulirao upravo u cilju osiguranja konkurencije i jednakog tretmana ponuđača, vodeći računa da kvalifikacioni uslovi budu proporcionalni predmetu nabavke

i da ne sadrže nepotrebna ograničenja koja bi mogla dovesti do diskriminacije određenih privrednih subjekata. Suprotno navodima žalioca, dodatno sužavanje uslova isključivo na diplomiranog inženjera drumskog/cestovnog saobraćaja moglo bi predstavljati neopravdano ograničavanje konkurencije, naročito imajući u vidu da različite obrazovne institucije imaju različite nazive smjerova i studijskih programa iz oblasti saobraćaja. Također, žalilac nije dokazao da je predmetni uslov imao za posljedicu povredu načela jednakog tretmana, ograničenje konkurencije ili onemogućavanje pripreme ponude, niti daje zbog navedenog pretrpio bilo kakvu štetu.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- Točkom 3.4. TD propisano je:

  3.4. TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST
  Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:
  ...
  Da obezbijedi tehnička lica uključena u izvođenje radova:
  Diplomirani inžinjer saobraćaja.

  Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sledeće:
  III-u skladu sa tačkom 3.4. pod III TD:
  ...
  - fotokopija diplome o završenom fakultetu i uvjerenje o odgovarajućem položenom stručnom ispitu za diplomiranog inženjera građevine, koje izdaje nadležni organ u BiH ili zemlji porijekla iz koje taj ponuđač dolazi, (u slučaju dostavljanja fotokopija iste moraju biti ovjerene kod nadležnih organa).

S tim u vezi, člankom 51. stavak (1) točka b) ZJN propisano je:
U postupku javne nabave radova ugovorno tijelo može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:
b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije licâ koja su odgovorna za izvođenje konkretnih radova;

Dokazivanje u postupku po žalbi propisano je odredbom članka 102. ZJN kako slijedi:
(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.
(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.
(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod **osnovanim**. Naime, kako to proizlazi iz stanja spisa, ugovorno tijelo je točkom 3.4. TD zahtijevalo da ponuditelj osigura tehničko lice uključeno u izvođenje radova – diplomiranog inženjera saobraćaja, navodeći da predmetni uvjet nije dovoljno preciziran u odnosu na vrstu saobraćaja, te

da bi u kontekstu predmeta nabave (vertikalna i horizontalna signalizacija) ugovorno tijelo trebalo zahtijevati isključivo diplomiranog inženjera cestovnog/drumskog saobraćaja. S tim u vezi, ovo tijelo je uvidom u osporavanu točku TD utvrdilo da je ugovorno tijelo propisalo opći stručni profil „diplomirani inženjer saobraćaja", bez daljnje specifikacije usmjerenja, iako se predmet nabave odnosi na radove koji su po svojoj prirodi neposredno vezani za oblast cestovnog saobraćaja i prometne signalizacije. Stoga, ovo tijelo ukazuje da sukladno članku 51. stavak (1) točke b) Zakona o javnim nabavama BiH, ugovorno tijelo jeste ovlašteno zahtijevati odgovarajuće obrazovne i profesionalne kvalifikacije tehničkog osoblja, međutim takvi zahtjevi moraju biti jasno povezani s predmetom nabave i formulirani na način koji osigurava razmjernost, nediskriminaciju i transparentnost u smislu članka 3. ZJN. Prema tome, kvalifikacijski uvjeti koji se odnose na stručno osoblje moraju biti definirani na način da nesporno odražavaju stvarne tehničke zahtjeve predmeta nabave, te da moraju osigurati jasnu vezu između traženih kompetencija i konkretnih radova koji su predmet postupka javne nabave. Ovo tijelo nalazi da osporeni uvjet nije dovoljno preciziran u pogledu traženog stručnog usmjerenja, budući da pojam „diplomirani inženjer saobraćaja" obuhvata više različitih prometnih oblasti koje nisu sve nužno relevantne za izvođenje radova horizontalne i vertikalne signalizacije. Na taj način ostavljen je preširok krug potencijalno kvalificiranih osoba, bez jasne i objektivno provjerljive veze sa specifičnim tehničkim zahtjevima predmeta nabave zbog čega ovo tijelo ocjenjuje da predmetni uvjet nije formuliran u skladu s načelom transparentnosti i proporcionalnosti iz članka 3. ZJN, niti u skladu s obvezom ugovornog tijela da osigura jasne i nedvosmislene kvalifikacijske kriterije.

Žalitelj u 4. žalbenom navodu ističe da je ugovorno tijelo u točci 3.4. TD propisalo:
3.4.TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST

Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVEza kvalifikaciju:

Da obezbijedi tehnička lica uključena u izvođenje radova:
Diplomirani inžinjer građevine sa položenim stručnim ispitom i najmanje 3 godine radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima.
Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sledeće:
III-u skladu sa točkom 3.4. pod III TD:
- fotokopija diplome o završenom fakultetu i uvjerenje o odgovarajućem položenom stručnom ispitu za diplomiranog inženjera građevine, koje izdaje nadležni organ u BiH ili zemlji porijekla iz koje taj ponuđač dolazi (u slučaju dostavljanja fotokopija iste moraju biti ovjerene kod nadležnih organa).
- fotokopija diplome o završenom fakultetu za dipomiranog inžinjera saobraćaja i dokaz da je isti zaposlen odnosno angažovan od strane ponuđača za konkretnu javnu nabavku.

Analogno pomenutom u našem 2. žalbenom navodu uslov tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača je angažovanje "diplomiranog inženjera građevine", ali pri tome ugovorni organ nije uopšte naveo za koje usmjerenja se zahtjeva diplomirani inženjer građevine. Predmet ove javne nabavke spada isključivo u domen i kvalifikacije diplomiranog inženjera građevine niskogradnja/saobraćajnice. Prema ovom uslovu iz tenderske dokumentacije, pored diplomiranog inženjera građevine - niskogradnja/saobraćajnice, u ovom postupku javne nabavke mogu da učestvuju bez smetnji i diplomirani inženjeri građevine ostalih usmjerenja (visokogradnja, konstruktivni, hidrogradnja i dr), bez obzira što njihova kvalifikacija nema vezu sa ovim

predmetom javne nabavke.

Zbog navedenog uslovi u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti nisu jasno i precizno definisani, čime se utiče na konkurentnost. U ovom slučaju ugovorni organ nije uvažio članove 50 i 53. Zakona o javnim nabavkama BiH. Ugovorni organ u zahtjevanim dokazima za uvjerenja o položenom stručnom ispitu prihvata i uvjerenja izdata od strane nadležnih organa iz zemlje porjekla ponuđača, bez nostrifikacije istih. Položen stručni ispit u drugoj zemlji ne garantuje da je polagan po istom programu koji važi u BiH. Ugovorni organ koristi termin „odgovarajući stručni ispit" pri čemu nije dao jasne i potpune informacije. Takođe, za zahtjevane diplome koje su stečene van BiH ugovorni organ ne zahtjeva nostrifikacije istih.

Na ovaj način ugovorni organ nije postupio u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i utiče na pravičnu konkurentnost u ovom postupku javne nabavke.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da je formulacija „diplomirani inženjer građevine" svjesno postavljena na način koji ne ograničava učešće ponuđača zahtjevanjem uže specijalnosti, što je u skladu s načelima jednakog tretmana, nediskriminacije i tržišne konkurencije propisanim Članom 3. ZJN BiH. Postavljanje uslova koji bi eksplicitno zahtijevao isključivo inženjera građevine smjera niskogradnja/saobraćajnice predstavljalo bi prekomjerno i neopravdano sužavanje kruga kvalifikovanih ponuđača, što bi direktno ugrozilo konkurentnost postupka i moglo biti predmet žalbe upravo zbog diskriminatornog karaktera. Ugovorni organ dalje ukazuje da diplomirani inženjeri građevine svih usmjerenja prolaze kroz zajednički obrazovni program koji obuhvata temeljne inženjerske discipline, uključujući materijale, statiku, tehnologiju građenja i organizaciju radova. Predmet ove nabavke - vertikalna i horizontalna saobraćajna signalizacija - u svom građevinskom dijelu ne zahtijeva visoko specijalizovano znanje koje bi bilo isključivo u domenu niskogradnje, već se radi o radovima koje može stručno nadzirati i koordinirati diplomirani inženjer građevine bez obzira na usmjerenje, naročito uz ispunjenje uslova radnog iskustva od najmanje 3 godine na istim ili sličnim poslovima koji je također propisan tenderskom dokumentacijom. Upravo taj uslov radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima predstavlja ključni filter koji osigurava da angažovano tehničko lice posjeduje praktično iskustvo relevantno za predmet nabavke, čime se nadoknađuje eventualna razlika u užoj specijalnosti.

U pogledu prihvatanja stručnih ispita i diploma iz inostranstva bez nostrifikacije:
Ugovorni organ ističe da je prihvatanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu izdatih od strane nadležnih organa iz zemlje porijekla ponuđača u skladu s važećim zakonskim okvirom koji uređuje učešće stranih ponuđača u postupcima javnih nabavki u BiH. Zakon o javnim nabavkama BiH ne propisuje obavezu nostrifikacije stručnih ispita kao uslov za učešće u postupku javne nabavke, te ugovorni organ nije bio u mogućnosti samovoljno uvesti takav zahtjev bez izričitog zakonskog osnova, jer bi time neopravdano diskri min išao strane ponuđače. Također, tenderskom dokumentacijom jasno je zahtijevano dostavljanje uvjerenja o „odgovarajućem položenom stručnom ispitu", pri čemu se podrazumijeva da isti mora biti relevantan za obavljanje poslova iz predmetne nabavke i izdat od strane nadležnog organa. Ugovorni organ nije bio dužan unaprijed detaljno normirati sadržaj i program svakog stručnog ispita iz različitih pravnih sistema, već je ovlašten da u fazi pregleda i ocjene ponuda cijeni da li dostavljeni dokazi potvrđuju ispunjenost postavljenih uslova.

U pogledu navoda o nostrifikaciji diploma, ističe se da ZJN nije propisana obaveza da

ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva dostavljanje akta o nostrifikaciji stranih diploma, niti žalilac ukazuje na konkretnu zakonsku odredbu koja bi takvu obavezu propisivala u predmetnom postupku javne nabavke. Eventualno pitanje priznavanja stranih obrazovnih kvalifikacija predstavlja pitanje koje se cijeni u skladu sa posebnim propisima i konkretnim okolnostima svakog pojedinačnog slučaja. Zahtijevanje nostrifikacije kao obaveznog uslova od stranih ponuđača predstavljalo bi nerazmjernu i diskriminatornu mjeru koja bi mogla biti u suprotnosti s međunarodnim obavezama BiH u oblasti slobode pružanja usluga, a ugovorni organ bi time prekoračio svoja ovlaštenja propisana ZJN.

Zaključno, ugovorni organ smatra da su postavljeni uslovi tehničke i profesionalne sposobnosti jasni, proporcionalni i u potpunosti usklađeni s važećim zakonskim okvirom. Navedene formulacije nisu rezultat propusta, već svjesnog i zakonom utemeljenog pristupa koji osigurava široku konkurentnost postupka uz istovremeno garantovanje minimalno potrebnog nivoa stručnosti. Stoga se predlaže da se ovaj žalbeni navod u cijelosti odbije kao neosnovan.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- Točkom 3.4. TD propisano je:
  3.4. TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST
  Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:
  - Da obezbijedi tehnička lica uključena u izvođenje radova:
  Diplomirani inžinjer građevine sa položenim stručnim ispitom i najmanje 3 godine radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima.
  Diplomirani inžinjer saobraćaja.

- Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sledeće:
  III-u skladu sa tačkom 3.4. pod III TD:
  - izjavu ovjerene od strane ponuđača, u skladu sa članom 51. pod c) Zakona u koji unosi ime i prezime diplomiranog inženjera i kvalifikacije, uz koju je dužan dostaviti slijedeće priloge.
  -potvrdu o radnom iskustvu u struci za diplomiranog inženjera građevine izdata od poslodavca kod kojeg je stekao iskustvo (original ili ovjerena kopija)
  - fotokopija diplome o završenom fakultetu i uvjerenje o odgovarajućem položenom stručnom ispitu za diplomiranog inženjera građevine, koje izdaje nadležni organ u BiH ili zemlji porijekla iz koje taj ponuđač dolazi, (u slučaju dostavljanja fotokopija iste moraju biti ovjerene kod nadležnih organa).
  - osnov angažovanja za zahtijevano tehničko osoblje (potvrda o uposlenim od nadležnog organa ili ovjeren ugovor kod nadležnog organa o anuažovaniu za izvršenje ugovora za zahtijevano osoblje sa ovjerenim potpisom angažovanog lica kod nadležnog organa.

S tim u vezi, člankom 51. stavak (1) točka c) ZJN propisano je:

U postupku javne nabave radova ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

c) obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije lica koja su odgovorna za izvođenje konkretnih

radova;

Dokazivanje u postupku po žalbi propisano je odredbom članka 102. ZJN kako slijedi:

(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.

(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod djelimično **osnovanim**. Naime, ugovorno tijelo je u TD kao tehnički i profesionalni uvjet istovremeno propisalo angažman diplomiranog inženjera građevine sa određenim radnim iskustvom, kao i diplomiranog inženjera saobraćaja, dok je u dijelu koji se odnosi na dokazivanje ispunjenosti uvjeta propisalo različite i djelomično neusklađene dokumente i načine dokazivanja, uključujući i uvjerenja o stručnim ispitima i diplomama, bez dosljedno razrađenih kriterija njihove međusobne povezanosti sa svakim od propisanih stručnih lica. S tim u vezi, ovo tijelo podsjeća da je člankom 51. stavak (1) točka c) ZJN propisano da ugovorno tijelo može zahtijevati kvalifikacije lica odgovornih za izvođenje radova, pri čemu takvi zahtjevi moraju biti jasno, precizno i nedvosmisleno određeni te u direktnoj vezi s predmetom nabave, u skladu s načelima transparentnosti, jednakog tretmana i proporcionalnosti iz članka 3. ZJN. U konkretnom slučaju, ovo tijelo nalazi da osporena odredba TD nije u potpunosti jasna, budući da iz nje nije moguće nedvojbeno utvrditi na koji način se pojedina tražena stručna lica pojedinačno vrednuju u odnosu na propisane dokaze, niti je jasno razgraničeno koji dokaz se odnosi na koje stručno lice. Takva nepreciznost može dovesti do različitih tumačenja među potencijalnim ponuditeljima, što može utjecati na pripremu ponuda i razinu konkurencije u postupku javne nabave. Nadalje, u pogledu navoda koji se odnose na priznavanje stručnih ispita i diploma iz inostranstva bez nostrifikacije, ovo tijelo ukazuje da ugovorno tijelo jeste ovlašteno prihvatiti relevantne dokaze iz drugih pravnih sistema, međutim takvi dokazi moraju biti jasno vrednovani u TD na način koji osigurava objektivnu provjerljivost njihove ekvivalentnosti. U konkretnom slučaju, izostanak jasnih pravila o načinu ocjene „odgovarajućeg stručnog ispita" dodatno doprinosi nejasnoći predmetnog uvjeta. Međutim, ovo tijelo ne prihvaća navode žalitelja u dijelu u kojem se osporava sama mogućnost angažiranja diplomiranog inženjera građevine različitih usmjerenja, budući da je sukladno članku 51. ZJN u diskreciji ugovornog tijela da odredi potrebne kvalifikacije stručnog osoblja, pod uvjetom da su iste povezane s predmetom nabave i proporcionalne njegovoj prirodi i složenosti. Sama činjenica da uvjet nije sužen na određeno usmjerenje građevine ne predstavlja, sama po sebi, povredu Zakona.

Žalitelj u 5. žalbenom navodu ističe da je ugovorno tijelo u točci 3.4. TD propisalo:

3.4.TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST

Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:

-Da ima na raspolaganju sljedeću tehničku opremu u svrhu urednog izvršenja ugovora: mašina za iscrtavanje cesta-opseg temperature: -10/+80 C, minimalni volumen posude -150

litara. Navedena mašina mora imati važeću upotrebnu dozvolu.

Iz ovog se vidi da je uslov tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača raspolaganje mašina za iscrtavanje cesta sa opsegom temperature: -10/+80C i minimalnim volumenom posude -150 litara.

Budući da je jedan od predmeta ove javne nabavke horizontalna signalizacija (dvije pozicije bez broja u predmjeru „Oznake na kolovozu") izvedena jednokomponentnom bijelom bojom koja prema upustvima svih proizvođača ima tehnološku temperaturu vazduha pri izvođenja u opsegu 10-35 °C, a tehnološka temperatura podloge kolovoza 5-40 °C, te obzirom na činjenicu da se predmetni radovi izvode u narednom periodu (proljeće, ljeto), kao i da su količina za izvođenje male, može se zaključiti da ovako postavljeni uslovi za mašinu za iscrtavanje cesta opsega temperature -10/+80 C i minimalnog volumena posude 150 litara predstavlja diskriminacioni uslov kojim se favorizuju ponuđači čije kapacitete ugovorni organ poznaje, odnosno dovođenje u povoljniji položaj ponuđača koji posjeduju mašinu sa ovakvim karakteristikama. Temperaturni opseg -10/+80°C postavljen je bez valjanog razloga, bez smisla i logike, jer se horizontalna signalizacija izvodi mora izvoditi na tehnološkim temperaturama vazduha i podloge koje su gore navedene. Minimalna zapremina posude koja je kao uslov postavljena, ne uslovljava ni na jedan način kvalitetno i kvantitativno izvođenje ovih radova. Da li će se prilikom izvođenja radova vršiti punjenje posude mašine 3, 5 ili 7 puta ne može biti uslov koji će vršiti diskriminaciju ponuđača.

Osim toga, ugovorni organ nije dao precizne informacije na šta se odnosi opseg temperature -10/+80°C, kao ni na koju posudu se odnosi zapremina, jer na mašini postoji više posuda (za boju, staklene kuglice, vazduh).

U ovom dijelu tenderske dokumentacije ugovorni organ je postavio diskriminacione uslove kojima utiče na konkurentnost i podjednak položaj dobavljača. Takođe, nije pružio jasne ni potpune informacije.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da su predmetni uslovi određeni u skladu sa potrebama ugovornog organa, planiranom dinamikom izvođenja radova i obavezom osiguranja kvalitetnog, kontinuiranog i efikasnog izvršenja ugovora.

U pogledu temperaturnog opsega mašine -10/+80°C:

Naime, predmetni radovi će se izvoditi u proljetnom i ljetnom periodu, odnosno u uslovima povišenih spoljašnjih temperatura i zagrijanosti kolovozne podloge, zbog čega je ugovorni organ zahtijevao mašinu sa odgovarajućim temperaturnim opsegom rada kako bi se osigurala nesmetana funkcionalnost opreme, kontinuitet izvođenja radova i kvalitet nanošenja materijala u različitim temperaturnim uslovima na terenu. Stoga, zahtijevani temperaturni opseg nije određen proizvoljno niti bez razloga, već predstavlja tehničku karakteristiku koju je ugovorni organ smatrao potrebnom za urednu realizaciju predmetnih radova. Naime, predmetni radovi horizontalne signalizacije planirani su za izvođenje u ljetnom periodu, kada temperature kolovoza u Bosni i Hercegovini, naročito u urbanim sredinama i na izloženim dionicama, mogu značajno premašiti temperaturu okolnog vazduha. Temperatura površine asfaltnog kolovoza izloženog direktnom sunčevom zračenju tokom ljetnih mjeseci redovno dostiže i prelazi 60°C, a u ekstremnim uslovima može dostići i do 70-80°C. Stoga zahtjev da mašina može funkcionisati pri temperaturama podloge do +80°C nije tehnički besmislen, već odražava stvarne uslove u kojima će se radovi izvoditi.

Ugovorni organ pojašnjava daje opseg temperature -10/+80°C tehnička karakteristika koja se odnosi na operativnu sposobnost mašine u smislu temperature okruženja i podloge pri kojoj mašina može ispravno i pouzdano funkcionisati, a ne na tehnološku temperaturu nanošenja boje. Ova dva parametra nisu istovjetna - tehnološki uslov nanošenja boje (temperatura vazduha i podloge pri kojoj se boja može aplicirati) i operativni opseg mašine (temperatura okruženja pri kojoj mašina može raditi) su različite kategorije. Mašina koja nema odgovarajući temperaturni opseg može otkazati, pregrijati se ili davati netačne rezultate pri radu na vrućem kolovozu, što direktno utiče na kvalitet izvedenih radova

U pogledu minimalnog volumena posude od 150 litara:

Zahtjev u pogledu minimalnog volumena posude od 150 litara postavljen je radi osiguranja efikasnosti izvođenja radova, smanjenja zastoja tokom rada, kontinuiteta iscrtavanja i veće operativnosti na terenu. Manji volumen posude zahtijeva češće zaustavljanje, punjenje i ponovnu kalibraciju mašine, što direktno utiče na kvalitet i jednoobraznost nanesene signalizacije, naročito pri iscrtavanju dugih dionica. Ugovorni organ ističe da jednoobraznost i kontinuitet nanošenja boje nisu samo pitanje efikasnosti, već i pitanje kvaliteta i sigurnosti saobraćajne signalizacije kao konačnog proizvoda. Ugovorni organ je ovlašten da definiše tehničke zahtjeve koji odgovaraju njegovim stvarnim potrebama, pri čemu sama činjenica da bi radovi eventualno mogli biti izvedeni i opremom manjih kapaciteta ne znači daje postavljeni uslov diskriminatoran.

U pogledu navoda o nepreciznosti i diskriminatornosti:

Ugovorni organ ne prihvata tvrdnju žalioca da su postavljeni uslovi diskriminatorni ili da favorizuju određenog ponuđača. Predmetni tehnički uslovi su objektivni, mjerljivi i direktno vezani za predmet nabavke, što je u skladu s članom 51. ZJN BiH. Nadalje, neosnovani su navodi žalioca da ugovorni organ favorizuje određenog ponuđača ili da je predmetne uslove prilagodio poznatim kapacitetima pojedinih privrednih subjekata. Žalilac za navedene tvrdnje nije ponudio nijedan konkretan dokaz, već iste iznosi paušalno i proizvoljno.

U pogledu prigovora o nejasnoći na koju se posudu odnosi navedeni volumen, ugovorni organ pojašnjava da se navedeni uslov odnosi na posudu za boju kao primarni radni rezervoar mašine, što je standardna i uobičajena interpretacija u struci, te da svaki privredni subjekt koji se profesionalno bavi ovom djelatnošću navedenu odredbu može jasno i nedvosmisleno protumačiti. Slijedom navedenog, ugovorni organ smatra da su predmetni tehnički zahtjevi definisani u skladu sa stvarnim potrebama ugovornog organa, prirodom i načinom izvođenja radova, te da isti ne predstavljaju diskriminatorne niti neopravdano ograničavajuće uslove u smislu ZJN.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- Točkom 3.4. TD propisano je:

  3.4. TEHNIČKA I PROFESIONALNA SPOSOBNOST

  Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti iz člana 51. Zakona, ponuđači trebaju ispuniti sljedeće minimalne USLOVE za kvalifikaciju:

  ...

  -Da ima na raspolaganju sljedeću tehničku opremu u svrhu urednog izvršenja ugovora:

  ...

  mašina za iscrtavanie cesta-opseg temperature: -10/+80 °C, minimalni volumen

posude -150 litara. Navedena mašina mora imati važeću upotrebnu dozvolu.

Kao dokaz, ponuđači su dužni dostaviti sledeće:

II- u skladu sa tačkom 3.4. pod II TD

- spisak tehničke opreme sa potvrdama o registraciji vozila, odnosno upotrebne dozvole za opremu koja se ne registruje.
- dokaz o raspolaganju zahtijevanih mašina i mehanizacije za ponuđače koji ne raspolažu traženom mehanizacijom (dokaz upotrebna dozvola i potvrda o registraciji i vlasnički list, ukoliko ponuđač ne raspolaže vlastitim mašinama i traženom mehanizacijom potrebno je dostavili potpisan i ovjeren ugovor kojim dokazuje da raspolaže traženim mašinama i mehanizacijom uz sve navedene dokaze) dostaviti ovjerene kopije upotrebnih dozvola/ potvrda o registraciji.

S tim u vezi, člankom 51. stavak (1) točka e) ZJN propisano je:

U postupku javne nabavke radova ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

e) potvrdu o građevinskim mašinama i tehničkoj opremi kojom izvođač raspolaže u svrhu izvršenja ugovora;

Dokazivanje u postupku po žalbi propisano je odredbom članka 102. ZJN kako slijedi:

(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.

(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod **neosnovanim**. Naime, kako to proizlazi iz stanja spisa, ugovorno tijelo je točkom 3.4. TD propisalo kao dio tehničke i profesionalne sposobnosti iz članka 51. stavak (1) točka e) ZJN, zahtijevalo da ponuditelj raspolaže mašinom za iscrtavanje cesta navedenih tehničkih karakteristika, uz obvezno posjedovanje važeće upotrebne dozvole, te da se navedena oprema dokaže putem spiska tehničke opreme i odgovarajućih dokaza o raspolaganju. S tim u vezi, ovo tijelo ukazuje da je ugovorno tijelo ovlašteno da u skladu s prirodom, obimom i dinamikom predmetnih radova odredi tehničke specifikacije opreme kojom ponuditelji moraju raspolagati, pod uvjetom da su takvi zahtjevi povezani s predmetom nabave i proporcionalni njegovoj svrsi, u smislu članka 51. ZJN te načela iz članka 3. ZJN. Prema ocjeni ovog tijela, žalitelj nije dokazao da su osporeni tehnički zahtjevi postavljeni proizvoljno, niti da nisu povezani s predmetom nabave. Naprotiv, iz obrazloženja ugovornog tijela proizlazi da je zahtijevani temperaturni opseg određen imajući u vidu realne uslove izvođenja radova na kolovozu u periodu povišenih temperatura, gdje temperatura podloge može značajno odstupati od temperature zraka, dok je zahtjev u pogledu minimalnog volumena posude određen radi osiguranja kontinuiteta rada, smanjenja zastoja u izvođenju radova i postizanja ujednačenog kvaliteta izvedene horizontalne signalizacije. Ovo tijelo posebno ukazuje da žalitelj nije dostavio dokaze kojima bi učinio vjerojatnim da osporeni tehnički zahtjevi nemaju tehničku opravdanost u odnosu na predmet nabave, niti da su isti rezultat favoriziranja određenog

gospodarskog subjekta ili da su na bilo koji način onemogućili ili ograničili konkurenciju u postupku javne nabave. U pogledu navoda o nepreciznosti tehničke specifikacije, ovo tijelo nalazi da je iz TD jasno razvidno da se zahtjev u pogledu volumena odnosi na primarni radni rezervoar mašine za boju, dok se temperaturni opseg odnosi na operativnu sposobnost opreme u uvjetima rada na terenu. Imajući u vidu sve navedeno, ovo tijelo zaključuje da su osporeni tehnički zahtjevi jasno povezani s predmetom nabave, da predstavljaju izraz potreba ugovornog tijela u pogledu kvaliteta i efikasnosti izvođenja radova, te da žalitelj nije dokazao povredu načela jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti iz članka 3. ZJN.

Žalitelj u 6. žalbenom navodu ističe da je ugovorno tijelo u predmjeru TD propisalo:
Izrada temelja iz ojačanog cementnoga betona za vertikalni stub kom 10

U ovoj pozicije se zahtjeva izrada temelja od ojačanog cementnog betona, ali pri tome nije data informacija koji je kvalitet i marka betona, dimenzije temelja, kao ni informacija na šta se odnosi pojam „ojačani". Od ovih informacija zavisi i cijena samog temelja koji je dat u komadima kao jedinica mjere. Informacije koje je dao ugovorni organ u ovom dijelu javne nabavke nisu potpune i jasne, navode ponuđače na pretpostavke, te onemogućavaju ponuđače da daju svoju ponudu na stvarno konkurentskoj osnovi.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da je predmetna pozicija definisana na način koji omogućava ponuđačima pripremu i dostavljanje ponude, te da ista nije imala za posljedicu narušavanje konkurencije niti nejednak tretman ponuđača. Činjenica da u predmetnoj poziciji nisu posebno specificirani svi tehnički detalji, poput marke betona ili dimenzija temelja, ne znači da je tenderska dokumentacija nejasna ili diskriminatorna. U konkretnom slučaju radi se o tipskim i pomoćnim radovima manjeg obima koji ne predstavljaju dominantan niti odlučujući dio predmeta nabavke, zbog čega ugovorni organ nije bio u obavezi detaljno razrađivati svaki pojedinačni tehnički element pozicije.

Nadalje, ugovorni organ ističe da pojam „ojačani cementni beton" u građevinskoj struci jednoznačno upućuje na kompozitm materijal izrađen pomoću cementne paste, maltera ili betona kao matrice sa čeličnim vlaknima kao pojačanjem. Tokom proizvodnje, kratkih i finih čeličnih vlakana su ravnomjerno raspoređene u cementnoj matrici, u potpunosti koriste mehanička svojstva vlakana, čime značajno poboljšavaju snagu cementa, žilavost i otpornost na pukotine. Navedeno ne bi trebalo stvarati zabunu kod privrednog subjekta koji se bavi predmetnom djelatnošću. Svaki stručno osposobljeni izvođač građevinskih i saobraćajnih radova poznaje značenje ovog pojma i u stanju je na osnovu njega formirati realnu cijenu.

Što se tiče dimenzija temelja i kvaliteta betona, ugovorni organ pojašnjava da su isti određeni važećim tehničkim propisima i standardima koji se primjenjuju u oblasti saobraćajne infrastrukture u BiH, te da upućivanje na ove standarde čini sastavni dio tenderske dokumentacije u cjelini. Ponuđači koji se profesionalno bave ovom vrstom radova dužni su poznavati i primjenjivati važeće tehničke propise, te im isti nisu nepoznanica koja bi ih spriječila u formiranju realne i konkurentske ponude.

Pri tome, žalilac nije dokazao da zbog predmetne formulacije nije mogao sačiniti ponudu niti da su ponuđači bili dovedeni u neravnopravan položaj. Zaključno, ugovorni organ smatra da opis predmetne pozicije, iako sažet, ne dovodi u zabludu stručno i iskustveno kvalifikovane

ponuđače niti ih onemogućava u formiranju realne ponude. Eventualne nejasnoće ponuđači su imali mogućnost razriješiti putem instituta dodatnih informacija i pojašnjenja tenderske dokumentacije predviđenog članom 56. ZJN, čime im je zakonski osigurana mogućnost traženja svih potrebnih pojašnjenja u roku predviđenom za dostavljanje ponuda. Stoga se predlaže da se ovaj žalbeni navod odbije kao neosnovan.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- U Predmjeru radova TD kod Vertikalne saobraćajne opreme navedeno je:

Izrada temelja iz ojačanog cementnoga betona za vertikalni stub	kom	10

Dokazivanje u postupku po žalbi propisano je odredbom članka 102. ZJN kako slijedi:

(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.

(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod **osnovanim**. Naime, kako to proizlazi iz stanja spisa, ugovorno tijelo je u Predmjeru radova TD kod Vertikalne saobraćajne opreme navelo stavku koja je opisana kao „Izrada temelja iz ojačanog cementnoga betona za vertikalni stub", bez daljnjih tehničkih specifikacija koje se odnose na klasu i marku betona, dimenzije temelja, količinu armature, kao ni precizno definiranje tehničkog standarda ili referencu na relevantne tehničke propise koji bi omogućili jednoznačno tumačenje obima i sadržaja radova. S tim u vezi, ovo tijelo ukazuje da je u smislu članka 3. ZJN ugovorno tijelo dužno osigurati transparentnost i jednak tretman svih ponuđača, što podrazumijeva da TD mora biti izrađena na način koji omogućava svim zainteresiranim gospodarskim subjektima da na jednak način razumiju predmet nabave i formiraju ponudu na uporedivoj i objektivnoj osnovi. U konkretnom slučaju, izostanak osnovnih tehničkih parametara predmetne stavke predmjera radova dovodi do toga da ponuđači nisu u mogućnosti na jedinstven i objektivno provjerljiv način utvrditi obim radova koji je obuhvaćen predmetnom stavkom, niti realne troškove njene realizacije, što može dovesti do različitog tumačenja iste stavke i posljedično do narušavanja jednakog tretmana i konkurencije među ponuđačima. Ovo tijelo ne prihvaća navode ugovornog tijela da se radi o tipskim i pomoćnim radovima manjeg značaja koji ne zahtijevaju detaljnu razradu, budući da činjenica da je određena stavka kvantificirana kroz jedinicu mjere „komad" sama po sebi ne oslobađa ugovorno tijelo obveze da jasno definira sadržaj i obim radova koji se izvode po toj jedinici. Upravo suprotno, kod jediničnih cijena i stavki po komadu, precizno definiranje tehničkih karakteristika od presudnog je značaja za formiranje usporedivih ponuda. Također, pozivanje ugovornog tijela na tehničke propise i standarde nije od utjecaja na drugačiju odluku u ovoj pravnoj stvari, budući da u predmetnoj TD nije jasno naznačeno na koje se konkretne propise i standarde predmetna stavka poziva, niti su isti učinjeni sastavnim dijelom dokumentacije na način koji bi omogućio njihovu nedvosmislenu primjenu u fazi pripreme ponuda. Imajući u vidu sve navedeno, ovo tijelo nalazi da osporena stavka predmjera ne sadrži dovoljno jasne i potpune podatke za izradu

ponude; čime je povrijeđeno načelo transparentnosti iz članka 3. ZJN, te da žalitelj osnovano ukazuje da ista može dovesti do različitog tumačenja i narušavanja konkurencije.

Žalitelj u 7. žalbenom navodu ističe da je ugovorno tijelo u predmjeru TD propisalo:
Nabavka i montaža trokutastog saobraćajnog znaka, podloga izaluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, dužina stranice a = 900mm kom 5
Nabavka i montaža okruglog saobraćajnog znaka, podloga iz aluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, promjera 600 mm kom 20

Prema članu 7. Pravilnika o saobraćajnim znakovima i signalizaciji na putevima, načinu obilježavanja radova i prepreka na putu i znakovima koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašćena osoba (SG BiH 06/06) (u daljem tekstu Pravilnik) saobraćajni znakovi moraju biti u potpunosti izrađeni i postavljeni prema standardima koji važe u BiH. Standardi koji uređuju ovu oblast su BAS 1050, BAS 1051, BAS 1052, BAS 1053, BAS 1054 i BAS 1055, a prema standardu BAS 1050 -Tehnički uslovi, karakteristike vertikalne saobraćajne signalizacije u koje spadaju konstruktivni zahtjevi, zahtjevi u pogledu otpornosti na mehaničke uticaje, fotometrijske i kolometrijske osobine utvrđeni su standardom BAS EN 12899-1. Važeći standard BAS EN 12899-1 Fiksni, vertikalni saobraćajni znakovi na putevima Dio 1: Fiksni znakovi, (sajt Instituta za standardizaciju BiH https://isbih.gov.ba/standard/276114) utvrđuje i konstruktivne zahtjeve i zahtjeve u pogledu otpornosti na mehaničke uticaje vertikalne saobraćajne signalizacije, i u tom standardu su jasno definisana sve vrste opterećenja koja djeluju na znakove. Bitno je istaći da su znakovi izloženi svim u standardu definisanim opterećenjima, a to su dejstvo vjetra, dinamički pritisak snijega, tačkasto opterećenje i opterećenja od vlastite težine. Znači, ovim standardom su definisane klase pritiska vjetra, od najslabije WL0 do najjače WL9, ali isto tako su definisane klasifikacije pri djelovanju snijega, tačkastom opterećenju i opterećenju od vlastite težine, sve sadržano i navedeno u tački 5.3 Opterećenja ovog standarda. Ovim standardom su definisane i metode ispitivanja ili proračuna kojima se verifikuju mehaničke karakteristike vertikalne saobraćajne signalizacije. Prema ovome, i vertikalna saobraćajna signalizacija koja je predmet ove javne nabavke mora biti izrađena prema navedenom standardu i u skladu sa njim ispitana ili proračunata, za šta mora posjedovati odgovarajuću dokumentaciju (sertifikat, atest, izvještaj o ispitivanju), što ugovorni organ ne zahtjeva.

Treba napomenuti da saobraćajni znak koji je klasifikovan sa najnižom klasom pritiska vjetra, dinamičkog pritisaka snijega, tačkastog opterećenja i opterećenja od vlastite težine, kao i onaj saobraćajni znak koji je klasifikovan sa najvišim pomenutim klasama performansi, faktički zadovoljavaju standard BAS EN 12899-1, ali samo za određene veličine opterećenja. Upravo od tog opterećenja zavisi i sama konstrukcija znaka, debljina i otpornost primjenjenih materijala, pa i na kraju i sama cijena koštanja takvog znaka, pa se logično postavlja pitanje za koje veličine standardom definisanih opterećenja trebaju da zadovoljavaju saobraćajni znakovi koji su predmet ove javne nabavke, obzirom da je ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji izostavio postaviti obavezne parametre vezane za opterećenja kojima su saobraćajni znakovi izloženi ili da postavi zahtjevane klase opterećenja. Samo sa ovako definisanim zahtjevima, odnosno opterećenjima kojima su znakovi izloženi, ponuđači mogu dati svoju ponudu u pravičnoj konkurenciji i stvarno konkurentskoj osnovi jednakoj za sve ponuđače.

Iz obrazloženog je jasno da ugovorni organ nije dao potpune i jasne informacije u smislu izostavljanja podataka za relevantna opterećenja kojima su znakovi izloženi, kao i nezahtjevanja

ispunjenja relevantnih obaveznih standarda i dostavljanja sertifikata koji to dokazuju, čime nije stvorio uslove u kojima će ponuđači dati svoju ponudu na stvarno konkurentskoj osnovi koja je jedna za sve ponuđače u ovoj javnoj nabavci.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da je u tenderskoj dokumentaciji jasno naznačeno da saobraćajni znakovi moraju biti izrađeni u skladu s važećim propisima i standardima koji se primjenjuju u BiH. Obaveza poštivanja važećih tehničkih standarda, uključujući BAS EN 12899-1 i relevantnih BAS standarda iz oblasti vertikalne saobraćajne signalizacije, proistječe direktno iz Pravilnika o saobraćajnim znakovima i signalizaciji na putevima i predstavlja zakonsku obavezu koja se primjenjuje na sve subjekte koji se bave proizvodnjom i postavljanjem saobraćajnih znakova, bez obzira na to da lije ista eksplicitno navedena u tenderskoj dokumentaciji. Navedeni standardi su opšteobavezujući propisi koje su svi relevantni privredni subjekti dužni primjenjivati u svom poslovanju, te njihovo nenavođenje u tenderskoj dokumentaciji ne oslobađa ponuđače od obaveze njihovog poštivanja niti dovodi do neravnopravnosti između ponuđača.

Također, činjenica da tenderskom dokumentacijom nije izričito zahtijevano dostavljanje certifikata, atesta ili izvještaja o ispitivanju ne znači da ponuđena roba ne mora ispunjavati važeće standarde. Obaveza usklađenosti sa relevantnim tehničkim propisima i standardima proizlazi neposredno iz pozitivnih propisa i pravila struke, nezavisno od toga da li je svaki pojedinačni standard izričito naveden u tenderskoj dokumentaciji.

Ugovorni organ je prilikom izrade tehničkih specifikacija vodio računa o načelu proporcionalnosti i osiguranju konkurencije, te nije smatrao opravdanim postavljanje dodatnih zahtjeva i obimne tehničke dokumentacije koja bi mogla nepotrebno otežati učešće ponuđača i administrativno opteretiti postupak, naročito imajući u vidu predmet i vrijednost nabavke.

Svi ponuđači koji učestvuju u predmetnom postupku suočeni su s jednakim tehničkim zahtjevima i jednakim obavezama poštivanja važećih standarda, te je njihov položaj u postupku potpuno ravnopravan. Eventualne razlike u cijeni koje bi mogle nastati kao posljedica različitih tehničkih karakteristika ponuđenih znakova rezultat su tržišnih faktora i poslovnih odluka samih ponuđača, a ne diskriminatornih uslova tenderske dokumentacije.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- U Predmjeru radova TD kod Vertikalne saobraćajne opreme navedeno je:

Nabavka i montaža trokutastog saobraćajnog znaka, podloga iz aluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, dužina stranice a = 900mm	kom	5
Nabavka i montaža okruglog saobraćajnog znaka, podloga iz aluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, promjera 600 mm	kom	20

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod djelimično **osnovanim**. Naime, kako to proizlazi iz stanja spisa, žalitelj osporava tehničke specifikacije iz predmjera koje se odnose na nabavku i montažu vertikalnih saobraćajnih znakova,

navodeći da TD ne sadrži podatke o klasama mehaničkih opterećenja, relevantnim tehničkim parametrima prema BAS EN 12899-1 standardu, niti zahtjev za dostavljanje odgovarajućih dokaza o usklađenosti (certifikata, atesta ili izvještaja o ispitivanju), zbog čega smatra da ponude nije moguće formirati na objektivno usporedivoj osnovi. S tim u vezi, ovo tijelo je uvidom u TD utvrdilo da su predmetne stavke opisane kroz vrstu saobraćajnog znaka, materijal podloge (aluminijski lim), reflektirajuću foliju 2. klase i dimenzije znakova, dok nisu eksplicitno određeni svi relevantni tehnički parametri koji se odnose na mehaničku otpornost, klase opterećenja i druge performanse propisane relevantnim standardom BAS EN 12899-1. S tim u vezi, ovo tijelo ukazuje da je u smislu članka 54. ZJN dozvoljeno da tehničke specifikacije budu definirane upućivanjem na standarde, pri čemu proizvodi koji ispunjavaju važeće standarde u pravilu zadovoljavaju zahtjeve ugovornog tijela. Također, u skladu sa člankom 3. ZJN, ugovorno tijelo je dužno osigurati transparentnost, jednak tretman i nediskriminaciju, što podrazumijeva da tehničke specifikacije moraju biti dovoljno jasne da omoguće uporedivost ponuda.

U konkretnom slučaju, ovo tijelo prihvata da je ugovorno tijelo bilo ovlašteno propisati minimalne tehničke karakteristike saobraćajnih znakova i osloniti se na važeće obavezne standarde koji se primjenjuju u oblasti saobraćajne signalizacije, te da sama činjenica da standard BAS EN 12899-1 nije u cjelosti prepisan u TD ne predstavlja sama po sebi povredu Zakona, niti diskriminatoran postupak.

Međutim, ovo tijelo istovremeno nalazi da osporena TD ne sadrži dovoljno precizne i nedvosmislene tehničke parametre u dijelu koji se odnosi na klase opterećenja i performanse znakova, niti su jasno definirani minimalni zahtjevi u pogledu mehaničke otpornosti, što može dovesti do različitog tumačenja obima isporuke i različitog formiranja cijena od strane ponuđača. Time se dovodi u pitanje potpuna transparentnost i mogućnost objektivno uporedive ponude, u smislu člana 3. ZJN BiH. Također, iako ugovorno tijelo navodi da se relevantni standardi primjenjuju neposredno, ovo tijelo ukazuje da izostanak jasnog upućivanja na konkretne tehničke klase i izostanak zahtjeva za dokazivanje usklađenosti (npr. certifikati ili izjave o usklađenosti) u ovom slučaju doprinosi neodređenosti tehničkog opisa, što može otežati pripremu ponude, posebno u dijelu formiranja jediničnih cijena. Žalbeni navodi kojima se ističe diskriminacija i favoriziranje određenih ponuđača nisu dokazani, budući da žalitelj nije učinio vjerovatnim da su osporene odredbe imale za posljedicu nejednak tretman ili onemogućavanje učešća u postupku, u smislu članka 102. ZJN. Slijedom navedenog, ovo tijelo zaključuje da osporene tehničke specifikacije, iako u osnovi zasnovane na važećim propisima i standardima, nisu u potpunosti precizno i nedvosmisleno definirane u dijelu koji se odnosi na tehničke performanse i klase opterećenja, te da takav nedostatak predstavlja povredu načela transparentnosti iz članka 3. ZJN.

Žalitelj u 8. žalbenom navodu ističe da je ugovorno tijelo u predmjeru TD navodi pozicije:

Nabavka i montaža trokutastog saobraćajnog znaka, podloga iz aluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, dužina stranice a = 900mm kom 5
Nabavka i montaža okruglog saobraćajnog znaka, podloga iz aluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, promjera 600 mm kom 20

Važeći standard BAS EN 12899-1 Fiksni, vertikalni saobraćajni znakovi na putevima Dio 1: Fiksni znakovi, (sajt Instituta za standardizaciju BiH https://isbih.gov.ba/standard/276114) u tački 7.1.6 utvrđuje i konstruktivne zahtjeve u smislu

izvedbe ivice znaka. 7.1.6 Ivice znaka

Ivice znaka moraju biti u skladu sa zahtjevima navedenim u tabeli 14. Tabela 14 - Ivice table znaka

Klasa	Zahtjevi
El	Nezaštitne, podloga je ravna ploča materijala
E2	Zaštitne, sa zaobljenim, presovanim ili posebno formiranim uglovima, ili pokrivene posebnim štitnicima
E3	Zaštitne, gde je zaštita obezbijeđena posebno montiranim konstrukcijama

Saobraćajni znak sa bilo kojom navedenom klasom ivice table znaka zadovoljava standard BAS EN 12899-1. Međutim, od same konstrukcije znaka u smislu izvedbe njegove ivice zavisi i utrošak materijala, nivo obrade i rada, kao i sama cijena koštanja istog znaka, pa obzirom da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji u ovom dijelu izostavio definisati zahtjeve vezane za ivicu table znaka, odnosno klasu zaštite ivice, na taj način nije dao potpune i jasne informacije, i nije stvorio uslove u kojima će ponuđači dati svoju ponudu na stvarno konkurentskoj osnovi.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da je tenderskom dokumentacijom jasno definisao ključne tehničke karakteristike saobraćajnih znakova koji su predmet nabavke, i to: vrstu znaka (trokutasti, okrugli), materijal podloge (aluminijski lim), klasu reflektujuće folije (2. klasa) te dimenzije znaka (stranica a=900 mm, prečnik 600 mm). Navedeni parametri su primarni i najznačajniji tehnički pokazatelji kvaliteta i funkcionalnosti saobraćajnog znaka, te su dovoljni da ponuđačima pruže jasnu sliku o traženom proizvodu i omoguće formiranje realne i konkurentske cijene.

Ugovorni organ nadalje ističe da izvedba ivice table znaka predstavlja sekundarni konstruktivni element koji, iako može uticati na trošak izrade, ne mijenja suštinske funkcionalne i sigurnosne karakteristike saobraćajnog znaka. Standard BAS EN 12899-1 predviđa više klasa zaštite ivice, pri čemu sve one zadovoljavaju minimalne tehničke zahtjeve standarda. Budući da ugovorni organ nije imao posebne operativne razloge za specificiranje određene klase ivice, prepuštanje ovog parametra tržištu predstavlja legitimno i opravdano rješenje kojim se ponuđačima daje sloboda da ponude tehničko rješenje koje je u skladu s važećim standardima, a koje je ujedno i ekonomski najpovoljnije.

Ugovorni organ ne prihvata tvrdnju da izostavljanje specificiranja klase ivice table znaka narušava ravnopravnost ponuđača ili onemogućava stvarno konkurentsko nadmetanje. Naprotiv, upravo nespecificiranje ove karakteristike ostavlja svim ponuđačima jednaku slobodu da ponude rješenje koje smatraju najprikladnijim u okviru važećih standarda, što rezultira širom konkurencijom i potencijalno povoljnijim cijenama za ugovorni organ.

Ugovorni organ dalje ukazuje da su svi ponuđači suočeni s identičnim tehničkim zahtjevima i identičnim stepenom slobode u pogledu izbora klase ivice table znaka, te je njihov položaj u potpunosti ravnopravan. Eventualne razlike u ponuđenim cijenama koje bi mogle nastati kao posljedica različitih tehničkih rješenja u pogledu ivice znaka rezultat su isključivo poslovnih odluka samih ponuđača i tržišnih faktora, a ne diskriminatornih ili nepreciznih uslova tenderske dokumentacije. Štaviše, takvo takmičenje u tehničkim rješenjima unutar okvira važećih standarda predstavlja upravo suštinu konkurentskog nadmetanja koje ZJN nastoji osigurati.

Ugovorni organ također napominje da su ponuđači koji su smatrali da im je potrebno pojašnjenje u pogledu zahtjeva vezanih za ivicu table znaka imali mogućnost traženja dodatnih informacija i pojašnjenja u skladu s članom 56. ZJN u za to predviđenom roku, te nekorišćenje ovog zakonskog mehanizma ne može biti osnov za naknadno osporavanje tenderske dokumentacije putem žalbenog postupka.

Osim toga, žalilac nije dokazao da zbog osporenog dijela tenderske dokumentacije nije mogao pripremiti ponudu niti da su ponuđači bili dovedeni u neravnopravan položaj. Predmetni zahtjevi jednako su se odnosili na sve potencijalne ponuđače, bez favorizovanja bilo kojeg privrednog subjekta.

Slijedom navedenog, ugovorni organ smatra da tenderska dokumentacija sadrži dovoljno jasne i potpune informacije za pripremu ponude, te da izostavljanje posebnog definisanja klase zaštite ivice table znaka ne predstavlja povredu ZJN niti načela konkurencije i jednakog tretmana ponuđača.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- U Predmjeru radova TD kod Vertikalne saobraćajne opreme navedeno je:

Nabavka i montaža trokutastog saobraćajnog znaka, podloga iz aluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, dužina stranice a = 900mm	kom	5
Nabavka i montaža okruglog saobraćajnog znaka, podloga iz aluminijskog lima, znak s reflektujućom folijom 2. klase, promjera 600 mm	kom	20

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod djelimično **osnovanim**. Naime, kako to proizlazi iz stanja spisa, žalitelj osporava potpunost tehničkog opisa stavki iz predmjera koje se odnose na nabavku i montažu vertikalnih saobraćajnih znakova, navodeći da TD ne sadrži podatke o klasi zaštite ivica znaka (E1, E2, E3) u smislu BAS EN 12899-1 standarda, zbog čega smatra da nisu jasno definisani svi elementi koji utiču na konstrukciju, obim radova i cijenu ponude. S tim u vezi, ovo tijelo je uvidom u TD utvrdilo da su predmetne stavke opisane kroz vrstu saobraćajnog znaka, dimenzije, materijal podloge (aluminijski lim) i klasu reflektujuće folije, dok nije posebno definisana klasa izvedbe ivice znaka u smislu zaštitne obrade prema relevantnom standardu BAS EN 12899-1. Ovo tijelo ukazuje da je u smislu članka 3. ZJN ugovorno tijelo dužno osigurati transparentnost i jednak tretman svih ponuđača, što podrazumijeva da tehničke specifikacije moraju biti dovoljno jasne i potpune da omogućavaju usporedivu izradu ponuda bez različitih tumačenja obima isporuke. Stoga ovo tijelo prihvaća da su osnovni parametri (tip znaka, dimenzije, materijal i reflektirajuća folija) jasno definirani i da predstavljaju ključne funkcionalne karakteristike saobraćajnih znakova, te da je ugovorno tijelo imalo pravo propisati minimalne tehničke zahtjeve u skladu sa člankom 54. ZJN i relevantnim tehničkim standardima.

Međutim, ovo tijelo istovremeno nalazi da izvedba ivice znaka, iako tehnički sporedan element u smislu osnovne funkcionalnosti, predstavlja konstruktivnu karakteristiku koja može imati utjecaj na obim rada, utrošak materijala i konačnu cijenu izrade znaka, te da njeno potpuno

izostavljanje iz tehničke specifikacije može dovesti do različitog tumačenja ponude među ponuđačima. U tom smislu, iako sve klase ivica prema BAS EN 12899-1 standardu zadovoljavaju minimalne tehničke zahtjeve, razlike između klasa (E1, E2, E3) objektivno mogu utjecati na način izrade i ekonomsku vrijednost ponude, pa izostanak njihovog definiranja predstavlja nedovoljno preciziranje tehničkog opisa u smislu načela transparentnosti iz člana 3. ZJN BiH.

Navodi ugovornog tijela da se radi o slobodi tržišta i tehničkom rješenju ponuđača nisu od odlučujućeg značaja u ovom slučaju, budući da je obaveza ugovornog tijela da u fazi izrade tenderske dokumentacije jasno definiše minimalni nivo zahtijevanih tehničkih karakteristika kako bi se osigurala uporedivost ponuda. Isto tako, pozivanje na mogućnost traženja pojašnjenja u smislu članka 56. ZJN ne može otkloniti nedostatke u jasnoći i potpunosti tehničke specifikacije, jer se institut pojašnjenja ne može koristiti kao zamjena za obavezu izrade jasne i nedvosmislene TD.

Žalitelj nije dokazao diskriminatornu namjeru niti favoriziranje određenog ponuđača, niti je učinjeno vjerovatnim da je došlo do stvarnog isključenja iz postupka, u smislu članka 102. ZJN BiH. Slijedom navedenog, ovo tijelo zaključuje da osporena tehnička specifikacija, iako u osnovi zasnovana na relevantnim standardima i dovoljno određena u osnovnim elementima, nije u potpunosti precizna u dijelu koji se odnosi na izvedbu ivice znaka, što može utjecati na uporedivost ponuda.

Žalitelj u 9. žalbenom navodu ističe da ugovorno tijelo u predmjeru TD navodi pozicije:
Nabavka i ugradnja stubića za saobraćajni znak iz vrućepocinčane čelične cijevi promjera 64 mm, dužine 3500 mm kom 10
Nabavka i ugradnja stubića za saobraćajni znak iz vruće pocinčane čelične cijevi promjera 64 mm, dužine 4000 mm kom 5

Ugovorni organ u ovim pozicijama nije definisao debljinu zida pocinčanih čeličnih cijevi od kojih se izrađuju stubići, kao bitne karakteristike od koje zavisi i sama cijena koštanja čelične cijevi jer cijev sa većom debljinom zida je teža i skuplja. Primjera radi, stubić sa debljinom zida cijevi od 3mm je za skoro 50% skuplji od stubića sa debljinom zida cijevi od 2mm.

Od debljine zida cijevi zavisi stabilnost i mehanička otpornost stubića, a ista se određuje na osnovu opterećenja kojima su saobraćajni znakovi sa stubićima izloženi. Ovaj podatak o opterećenjima je ugovorni organ izostavio u tenderskoj dokumentaciji, a takođe nije ni predefinisao debljinu zida cijevi od kojih se prave stubići, a koju ugovorni organ mora dokazati proračunom, čime nije dao potpune i jasne informacije, i nije stvorio uslove u kojima će ponuđači dati svoju ponudu na stvarno konkurentskoj osnovi.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da je tenderska dokumentacija sačinjena na način koji omogućava ponuđačima pripremu ponude i osigurava konkurenciju među ponuđačima.

Naime, ugovorni organ je u predmetnim pozicijama jasno definisao osnovne tehničke karakteristike stubića, uključujući vrstu materijala, način zaštite, promjer i dužinu cijevi, što predstavlja dovoljan osnov za formiranje cijene i pripremu ponude. Pri tome, ugovorni organ nije imao obavezu detaljno propisivati sve konstrukcione karakteristike proizvoda, uključujući debljinu zida cijevi, posebno imajući u vidu da različita tehnička rješenja mogu zadovoljiti zahtjeve

stabilnosti, funkcionalnosti i trajnosti predmetne saobraćajne signalizacije.

Nadalje, žalilac neosnovano smatra da je ugovorni organ bio dužan unaprijed definisati konkretna opterećenja ili izvršiti proračun konstrukcije stubića u tenderskoj dokumentaciji. U konkretnom slučaju ugovorni organ nije zahtijevao posebne ili vanstandardne performanse stubića, već standardne elemente vertikalne signalizacije koji se uobičajeno koriste za predmetnu vrstu radova. Ponuđači kao profesionalni subjekti iz predmetne oblasti samostalno određuju tehnička rješenja i karakteristike proizvoda koje nude, uz obavezu da ponuđeni proizvodi budu funkcionalni, sigurni i usklađeni sa važećim pravilima struke i tehničkim standardima.

Također, činjenica da različita debljina zida cijevi može uticati na cijenu proizvoda ne znači da je tenderska dokumentacija nejasna ili diskriminatorna. Upravo mogućnost ponuđača da ponude različita tehnička rješenja u okviru traženih osnovnih karakteristika predstavlja izraz tržišne konkurencije i slobodnog formiranja cijena. Ugovorni organ ne prihvata tvrdnju da izostavljanje specificiranja debljine zida cijevi narušava ravnopravnost ponuđača ili onemogućava stvarno konkurentsko nadmetanje. Svi ponuđači suočeni su s identičnim tehničkim zahtjevima i identičnim stepenom slobode u pogledu izbora debljine zida cijevi, uz obavezu poštivanja važećih standarda i propisa koja jednako vrijedi za sve. Ukoliko određeni ponuđač namjerava ponuditi stubić s manjom debljinom zida koji ne zadovoljava tehničke zahtjeve za predmetnu namjenu, isti snosi punu odgovornost za tehnički nedostatak takvog rješenja, a ugovorni organ ima pravo i obavezu odbiti ili reklamirati neodgovarajući materijal u fazi realizacije ugovora.

Osim toga, žalilac nije dokazao da zbog osporenih odredbi nije mogao pripremiti ponudu niti da su ponuđači bili dovedeni u neravnopravan položaj. Predmetni zahtjevi jednako su se odnosili na sve potencijalne ponuđače, bez favorizovanja bilo kojeg privrednog subjekta.

Slijedom navedenog, ugovorni organ smatra da tenderska dokumentacija sadrži dovoljno jasne i potpune informacije za pripremu ponude, te da izostavljanje posebnog definisanja debljine zida cijevi i opterećenja ne predstavlja povredu ZJN niti načela konkurencije i jednakog tretmana ponuđača.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- U Predmjeru radova TD kod Vertikalne saobraćajne opreme navedeno je:

Nabavka i ugradnja stubića za saobraćajni znak iz vrućepocinčane čelične cijevi promjera 64 mm, dužine 3500 mm	kom	10
Nabavka i ugradnja stubića za saobraćajni znak iz vruće pocinčane čelične cijevi promjera 64 mm, dužine 4000 mm	kom	5

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod **neosnovanim**. U konkretnom slučaju, predmetne pozicije predmjera radova jasno definiraju osnovne i bitne tehničke karakteristike stubića za saobraćajni znak, i to: materijal (vruće pocinčana čelična cijev), promjer (64 mm) te dužinu (3500 mm i 4000 mm), kao i jedinicu mjere. Navedeni elementi predstavljaju ključne parametre na osnovu kojih se može formirati cijena i pripremiti

ponuda, te su uobičajeni i standardni u praksi izvođenja radova vertikalne saobraćajne signalizacije. Navodi žalitelja da TD nije definirana debljina zida cijevi, te da ista utiče na stabilnost, nosivost i cijenu, nisu od odlučujućeg značaja za ocjenu zakonitosti predmetne tehničke specifikacije. Naime, debljina zida cijevi predstavlja detalj konstrukcionog rješenja koji može varirati u zavisnosti od izbora proizvođača i ponuđača, pri čemu je obaveza ponuđača da ponudi proizvod koji u cjelini ispunjava funkcionalne zahtjeve predmeta nabavke i važeće tehničke standarde. U tom smislu, ugovorno tijelo je opravdano odredio osnovne funkcionalne karakteristike traženog elementa, dok je detaljnija konstrukciona razrada prepuštena tržišnim rješenjima, što samo po sebi ne predstavlja povredu načela transparentnosti, jednakog tretmana ili konkurencije iz člana 3. ZJN. Također, neosnovan je navod da je ugovorno tijelo bilo duano unaprijed definirati opterećenja i izvršiti proračun nosivosti stubića u TD. U postupku javne nabave, ugovorno tijelo je dužno definirati predmet nabave na način koji omogućava usporedivost ponuda, ali nije obavezan detaljno propisivati tehnička konstrukciona rješenja koja spadaju u profesionalnu odgovornost ponuđača i izvođača radova, naročito kada se radi o standardnim elementima saobraćajne signalizacije. Navod žalitelja da različita debljina zida cijevi može uticati na cijenu proizvoda ne dovodi automatski do zaključka o diskriminatornosti ili nejasnoći TD. Razlike u cijeni koje proizlaze iz različitih tehničkih rješenja predstavljaju uobičajenu posljedicu tržišnog formiranja ponuda i ne ukazuju na povredu načela jednakog tretmana. Ovo tijelo dodatno ukazuje da žalitelj nije učinio vjerovatnim niti dokazao da je predmetna tehnička specifikacija imala za posljedicu onemogućavanje pripreme ponude, ograničenje konkurencije ili favoriziranje određenog privrednog subjekta, što je u smislu članka 102. ZJN bio njegov teret dokazivanja. Slijedom navedenog, utvrđeno je da su predmetne tehničke karakteristike stubića dovoljno jasne, objektivne i primjenjive na sve potencijalne ponuđače pod jednakim uslovima, te da izostavljanje detaljne specifikacije debljine zida cijevi ne predstavlja povredu ZJN niti načela konkurencije i jednakog tretmana ponuđača.

Žalitelj u 10. žalbenom navodu ističe da ugovorno tijelo u predmjeru TD navodi poziciju:

> Izrada, transport i ugradnja zaprečnih stubova od profila od brušenog mat inoksa profila A316L (kiselo otporni) fi76,3/3mm, visine min 68 cm iznad kote terena. Stubovi ukupne dužine 90 cm, na koje se zavarivanjem ugrađuju ankeri od sipki 2012, se sidre 10 cm u AB temeljnu stopu MB 30 dimenzija 30x30x29 cm. Na dnu stuba obavezno predvidjeti inoks ukrasnu rozetnu, materijala istog kvaliteta. Pozicijom obuhvatiti i uklanjanje opločnika, asfaltnog zastora i slično, te iskop za temeljnu stopu, izvođenje temelja i ugradnja stuba, te vraćanje površine u prvobitno stanje. Obračun po komadu komplet izvedene pozicije kom 25

U ovoj poziciji ugovorni organ je tehničkom specifikacijom uputio na tačno određeni proizvod, stubić tačno određenih dimenzija i sa tačno definisanom vrstom inoksa, a da pri tome nije omogućio ponuđačima ekvivalent. Tačnije, ponuđačima je onemogućeno da ponude bolje varijante inoksa od tačno specificiranog A316L, kao što su npr A317L ili Duplex 2205. Međutim, ugovorni organ ovom specifikacijom vrši favorizaciju određenih proizvoda i ponuđača čije kapacitete poznaje, a sa druge strane postavlja diskriminacioni uslov za druge ponuđače koji mogu ponuditi i bolje kvalitete inoksa.

Također, ugovorni organ nije u ovoj poziciji definisao kako se sa gornje strane zatvara stub, jer od toga mnogo zavisi cijena ovg stuba, kao npr da li je otvoren, zatvoren PVC čepom ili zavaren,

te u tom dijelu nije dao jasne i potpune informacije.

U ovom dijelu tenderske dokumentacije ugovorni organ je izvršio favorizovanje određenih proizvoda, nije omogućio ekvivalente za postavljene uslove, kao ni pružio ponuđačima jasne i potpune informacije.

Ugovorno tijelo smatra žalbeni navod neosnovanim ističući da su predmetni zahtjevi određeni u skladu sa stvarnim potrebama objekta, funkcionalnim zahtjevima, estetskim rješenjem i zahtijevanim nivoom trajnosti i otpornosti u eksploatacionim uslovima.

Naime, ugovorni organ je u tehničkoj specifikaciji jasno definisao osnovne karakteristike materijala (AISI 316L), dimenzije, način ugradnje i konstrukcione elemente, što predstavlja standardno tehničko rješenje za ovu vrstu urbane opreme. Navedena oznaka materijala ne predstavlja favorizovanje određenog proizvođača, već definisanje minimalnog nivoa kvaliteta i otpornosti na koroziju, imajući u vidu namjenu i dugotrajnost predmetnih stubova u spoljnim uslovima izloženim atmosferilijama i mehaničkim uticajima.

Suprotno navodima žalioca, tenderska dokumentacija ne isključuje mogućnost nuđenja ekvivalentnih materijala koji zadovoljavaju tražene funkcionalne i tehničke karakteristike. U tom smislu, upućivanje na određenu oznaku materijala ne podrazumijeva ograničavanje konkurencije, već definisanje referentnog nivoa kvaliteta, pri čemu su ponuđači bili ovlašteni ponuditi rješenja koja su tehnički ekvivalentna ili kvalitetom odgovaraju traženim zahtjevima.

Dalje, navodi o mogućnosti upotrebe drugih vrsta inoksa (npr. A317L ili Duplex 2205) ne dovode u pitanje zakonitost predmetne specifikacije, budući da ugovorni organ nije isključio materijale boljih karakteristika, već je defmisao minimalni prihvatljivi standard kvaliteta. Eventualno nuđenje materijala viših performansi nije bilo zabranjeno, ukoliko isti u potpunosti ispunjavaju funkcionalne, tehničke i estetske zahtjeve predmetne nabavke. Dakle, materijali kao što su A317L ili Duplex 2205 koje žalilac navodi kao primjer boljih alternativa u potpunosti zadovoljavaju postavljeni minimalni standard, te ih ugovorni organ nije namjeravao niti isključio kao prihvatljive.

Ugovorni organ dalje ukazuje daje odredba Člana 54. stav (9) ZJN koja zabranjuje upućivanje na određene marke, patente i porijeklo usmjerena na situacije kada se specificiranjem određenog proizvoda bez mogućnosti ekvivalenta diskriminiše ponuđače. U konkretnom slučaju. A316L je standardizovana oznaka materijala prema međunarodnim standardima, a ne marka niti patent određenog proizvođača, te navedena odredba nije povrijeđena. Svaki ponuđač koji može isporučiti stubove od materijala jednakih ili boljih karakteristika od A316L može ravnopravno učestvovati u postupku.

Ugovorni organ nadalje ističe daje zatvaranje gornje strane inoks stuba tehnički detalj koji je određen pravilima struke i standardima za urbanu opremu, te da svaki iskusan privredni subjekt koji se bavi izradom i montažom inoks urbane opreme zna da se gornja strana stuba mora zatvoriti na odgovarajući način kako bi se spriječilo prodiranje vode i osigurala dugovječnost konstrukcije. U konkretnom slučaju, Čitav stubić je od minimalno profila A316 I koji je zavaren i obrađen od istog materijala sa gornje strane. Ponuđači koji se profesionalno bave ovom vrstom radova u potpunosti su upoznati s navedenim tehničkim zahtjevom te im isti ne predstavlja nepoznanicu koja

bi ih spriječila u formiranju realne ponude.

Ugovorni organ kategorički odbacuje navod daje predmetnom specifikacijom izvršeno favorizovanje određenih ponuđača čije kapacitete poznaje. Tehnička specifikacija predmetne pozicije izrađena je isključivo na osnovu objektivnih tehničkih zahtjeva koji proistječu iz namjene, lokacije i uslova eksploatacije predmetnih zaprečnih stubova, a ne na osnovu poznavanja kapaciteta pojedinih ponuđača. Slijedom navedenog, ugovorni organ smatra da predmetna tehnička specifikacija nije diskriminatorna, niti je dovela do favorizovanja određenih ponuđača ili proizvoda, već je sačinjena u skladu sa načelima proporcionalnosti, transparentnosti i jednakog tretmana ponuđača, uz jasno definisane minimalne tehničke zahtjeve potrebne za uredno izvršenje ugovora.

Razmatrajući žalbeni navod, a nakon izvršenog uvida u cjelokupan spis predmeta, ovo tijelo je utvrdilo sljedeće činjenice:

- U Predmjeru radova TD kod Opreme za smirivanje i odvajanje saobraćaja navedeno je:

Izrada, transport i ugradnja zaprečnih stubova od profila od brušenog mat inoksa profila A316L (kiselo otporni) fi76,3/3mm, visine min 68 cm iznad kote terena. Stubovi ukupne dužine 90 cm, na koje se zavarivanjem ugrađuju ankeri od sipki 2012, se sidre 10 cm u AB temeljnu stopu MB 30 dimenzija 30x30x29 cm. Na dnu stuba obavezno predvidjeti inoks ukrasnu rozetnu, materijala istog kvaliteta. Pozicijom obuhvatiti i uklanjanje opločnika, asfaltnog zastora i slično, te iskop za temeljnu stopu, izvođenje temelja i ugradnja stuba, te vraćanje površine u prvobitno stanje. Obračun po komadu komplet izvedene pozicije.	kom	25

U kontekstu žalbenog navoda i utvrđenog činjeničnog stanja, ovo tijelo cijeni žalbeni navod **osnovanim** u pogledu načina na koji je tehnička specifikacija formulirana, ali ne i u pogledu navoda o favorizovanju određenog proizvoda ili ponuđača. U konkretnom slučaju, TD je za zaprečne stubove izričito propisan materijal "AISI 316L (kiselo otporni)", bez izričite naznake mogućnosti nuđenja ekvivalentnog materijala. Takvo određivanje tehničke karakteristike upućivanjem na konkretnu oznaku materijala, bez dodatka „ili ekvivalent", može dovesti do ograničenja konkurencije i sužavanja kruga potencijalnih ponuđača, budući da se time formalno favorizuje tačno određena tehnička specifikacija, iako postoje materijali jednakih ili boljih svojstava. Iako ugovorno tijelo u izjašnjenju navodi da nije imao namjeru ograničiti konkurenciju te da bi se podrazumijevala mogućnost nuđenja materijala jednakih ili boljih karakteristika, takvo tumačenje ne može u potpunosti zamijeniti obavezu jasnog i nedvosmislenog normiranja u samoj TD. U tom smislu, nedostatak eksplicitne formulacije o ekvivalentnosti predstavlja nedostatak u preciznosti tehničke specifikacije.

Međutim, ovo tijelo ne nalazi osnovanim navode žalitelja da je na taj način izvršeno favoriziranje određenog proizvođača ili ponuđača, niti da je postupak proveden s namjerom diskriminacije. Oznaka AISI 316L predstavlja standardiziranu oznaku materijala prema međunarodnim normama i kao takva se uobičajeno koristi za definiranje minimalnog nivoa kvaliteta i otpornosti na koroziju, a ne upućuje na konkretan proizvod određenog proizvođača.

Također, u pogledu navoda koji se odnose na zatvaranje gornje strane stuba, ovo tijelo prihvaća obrazloženje ugovornog tijela da se radi o tehničkom detalju koji proizlazi iz pravila struke i uobičajene inženjerske prakse, te da je isti bio poznat i predvidiv stručnim ponuđačima koji se bave izradom i montažom ovakve vrste urbane opreme.

Slijedom svega navedenog, utvrđuje se da predmetna tehnička specifikacija u dijelu koji se odnosi na označavanje materijala nije u potpunosti usklađena sa zahtjevom transparentnog normiranja u smislu jasnog omogućavanja ekvivalentnih rješenja, ali da ista nije imala za posljedicu povredu načela jednakog tretmana niti dokazano ograničenje konkurencije u konkretnom postupku.

Imajući u vidu sve navedeno, ovo tijelo usvaja žalbu, poništava TD zajedno sa Obavještenjem o nabavci 761-1-3-41-3-71/26 od 16. 4. 2026. godine.

Žalitelj predmetnom žalbom zahtijeva naknadu troškova za sastav žalbe izjavljene putem punomoćnika Zoran Perić, odvjetnika iz Bijeljine, u ukupnom iznosu od 987,19 KM.

S tim u vezi, odredbama članka 119. stavak (4), (5), (8) i (10) propisano je slijedeće:
„(4) KRŽ odlučuje o troškovima žalbenog postupka, određuje tko snosi troškove žalbenog postupka i njihov iznos te kome se i u kojem roku moraju platiti.

(5) Stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna je suprotnoj stranci nadoknaditi jasno precizirane opravdane troškove koji su joj nastali učešćem u žalbenom postupku.

(8) U slučaju usvajanja žalbe, KRŽ svojom odlukom nalaže ugovornom organu plaćanje troškova žalbenog postupka žaliocu u roku od osam dana od dana prijema rješenja KRŽ-a.

(10) Na žalbene postupke za naknadu troškova pravnog zastupanja visina naknade određuje se prema visini naknade na koju advokati imaju pravo u upravnim postupcima u neprocjenjivim predmetima."

Člankom 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata RS („Službeni glasnik Republike Srpske" broj 111/24; u daljem tekstu: **ATRS**) propisano je kako advokatu pripada nagrada za izvršeni rad, pa Tarifnim brojem 3 i u ostalim postupcima (u neprocjenjivim predmetima) i to 150 bodova, dalje za sastavljanje pravnog lijeka, odgovora na pravni lijek i zastupanje na održanom ročištu i raspravi po pravnom lijeku, u svim postupcima, pred sudovima i drugim organima advokatu pripada nagrada iz stavka 1. Tarifnog broja 3. uvećana za 50%. Paušalna nagrada propisana je Tarifnim brojem 12. tako da Advokatu pripada paušalna nagrada u iznosu od 25% od iznosa nagrade određene ovom tarifom za radnju u postupku za koju su sporedne radnje obavljene za sve sporedne radnje obavljene u svim postupcima (prikupljanje informacija, preglede spisa, predaja podnesaka sudu i pošti i sl. radnje), za koje radnje mu ne pripada posebna nagrada prema ovoj tarifi, te je člankom 14. propisano da vrijednost boda iznosi 3,00 KM.

S obzirom da ovo tijelo usvaja žalbu, u skladu sa člankom 119. ZJN i naprijed navedenim odredbama ATRS, usvaja zahtjev žalitelja za naknadu troškova sastava žalbe po punomoćniku/odvjetniku, primjenom tarifnog broja 3. ATRS u iznosu od 675,00 KM, paušal 25%

u skladu s tarifnim brojem 12. ATRS u iznosu od 168,75 KM, uvećano za iznos PDV-a, što ukupno iznosi 987,19 KM.

Usvaja se zahtjev žalitelja kojim traži da ugovorno tijelo žalitelju nadoknadi troškove postupka koji se odnose na uplaćenu administrativnu taksu u iznosu od 20,00 KM, u skladu sa člankom 119. stavak (4). stavak (5), stavak (8) i stavak (9) ZJN, budući da je žalitelj u žalbenom postupku uspio sa žalbom, a sukladno članku 119. stavak (5) ZJN stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna je protivnoj stranci nadoknaditi jasno precizirane opravdane troškove koji su joj nastali učešćem u žalbenom postupku, pa kako je žalitelj u žalbi postavio zahtjev za naknadom uplaćene administrativne takse u iznosu od 20,00 KM, i izvršio uplatu administrativne takse u iznosu od 20,00 KM; jasnim se zaključuje da se radi o opravdanim troškovima, a ugovorno tijelo kao stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan, dužno je žalitelju nadoknaditi iznos od 50,00 KM na ime troškova uplaćene administrativne takse, sve sukladno Presudi upravnog apelacionog vijeća Suda BiH broj: S1 3 U 041528 23Uvp od 21. 9. 2023. godine.

Povrat uplaćenih sredstava na ime naknade žalbenog postupka u iznosu od 750,00 KM izvršit će se na osnovu posebnog rješenja ovog tijela, a u skladu sa člankom 108. stavak (7) ZJN i člankom 5. Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih člankom 108. Zakona o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH", broj: 61/24).

Na osnovu činjenica utvrđenih u postupku i provedenih dokaza, sukladno članku 104. stavak (1) i članku 111. stavak (1) točka d) ZJN, ovo tijelo riješilo je žalbu, kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Ovo rješenje je konačan upravni akt. Protiv ovog rješenja može se podnijeti tužba u upravnom sporu pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
mr.sci. Amar Hadžiomerović

Dostaviti:

- Pro Via d.o.o. Bijeljina, putem punomoćnika/odvjetnika Zoran Perić iz Bijeljine,
- Grad Srebrenik,
- Evidencija,
- a/a.